

ΙΕΡΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

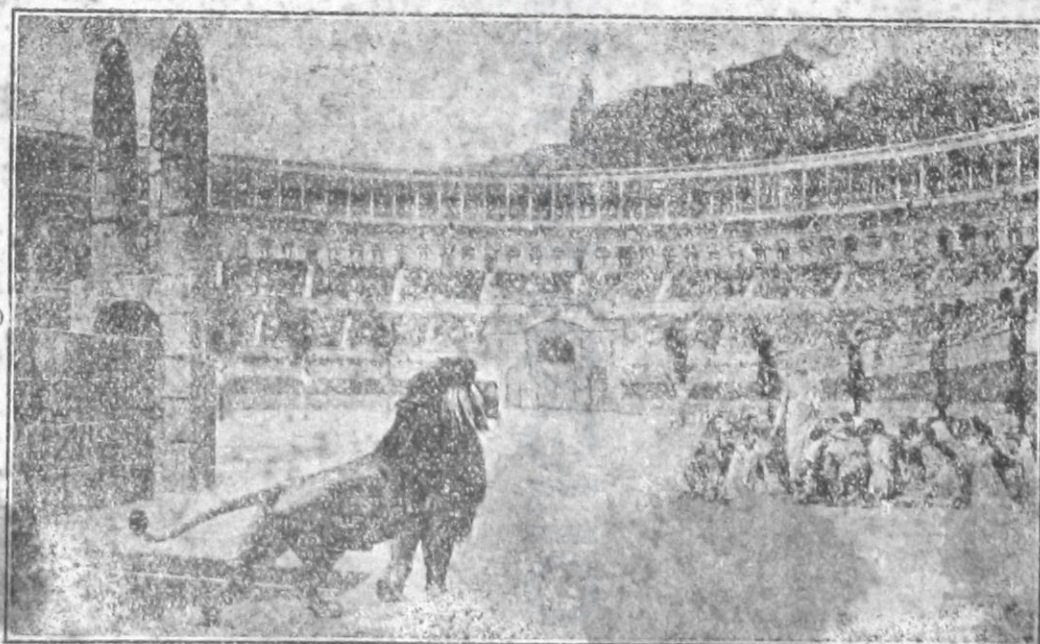
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΠΡΟΝΟΤΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ κ. κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΕΤΟΣ Ε΄. - ΑΡΙΘ. 2

ΣΜΥΡΝΗ 2 Ιουνίου 1919

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄.

«Εγεννήθησαν ισχυροί εν πολέμω

παρεμβολάς ἑκκλιναν ἄλλοτρίων»

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΩΝ ΘΕΟΦΟΡΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ

Τὴν πορευθεῖσαν Κυριακὴν, ἑορτὴν τῶν Θεοφόρων Πατέρων ἢ Α. Σεβασμιότης ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης κ. Χρυσόστομος ἐλειτούργησεν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ τῆς Αγ. Φωτεινῆς. Κατὰ τὴν λειτουργίαν ταύτην παρέστησαν τὸ πρῶτον ὁ Υπατος Ἀρμοστής κ. Στεργιάδης, ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κατοχῆς μέραρχος κ. Ν. Ζαφειρίου μετὰ τῆς ἀκολουθίας καὶ τῶν ἐπιτελείων αὐτῶν, τὰ μέλη τῶν δύο ἀνωτάτων Κοινοτικῶν Σωμάτων, πολλοὶ τῶν ἐπισήμων καὶ ἄπειρον πλῆθος λαοῦ. Μετὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν ὅλοι οἱ ἐπίσημοι ἀνῆλθον εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν ἐνθα ἐγένετο δεξίωσις αὐτῶν καὶ ἀντηλλάγησαν πολλὰ καὶ σοβαρά.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἱ. Εὐαγγελίου, ὁ Μητροπολίτης ἀφορμηθεὶς ἐκ τοῦ Εὐαγγελικοῦ ρητοῦ «Πάτερ ἅγιε τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου. οὓς δέδωκάς μοι ἵνα ᾧσιν ἐν, καθὼς σὺ, Πάτερ, ἐν ἔμοι κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ᾧσι» (Ἰωάννης 17.22), ἐλάλησε πολλὰ περὶ ἐνότητος τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, ἧτις παρ' ὅλην τὴν σφοδρὰν ἐπιθυμίαν καὶ ἰκεσίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν

οὐράνιον του Πατέρα, δὲν κατέστη δυνατόν νὰ ἐκτελεσθῇ ἄχρι τοῦδε, ἐπέρανε δὲ τὸν λόγον του διὰ τῶν ἐξῆς, τὰ ὁποῖα ἀφῆκαν βαθυτάτην ἐντύπωσιν εἰς τὸ ἀκροατήριον.

Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ Ἱ. Πολυκάρπου κρατήσαντες ἀποσημειώματα καταχωρίζομεν ταῦτα ἐνταῦθα, ὡς ἐν τῷ Ναῷ ὑπὸ τῆς Α. Σ. ἐλέχθησαν.

«Καὶ ὅμως οἱ χρόνοι ἔφθασαν, τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἐπέστη· οἱ καιροὶ τῶν ἔθνῶν καὶ αἱ 14 γενεαὶ ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας Βαβυλωνος μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ ἐλευθερωτοῦ κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν ἐπληρώθησαν· οἱ πόθοι τῶν αἰῶνων καὶ τὰ ὄνειρα ὅλων τῶν φιλελευθέρων λαῶν πραγματοποιοῦνται κατὰ τρόπον ὑπερβαίνοντα πάντα θαυμασμόν καὶ ὑπολογισμόν.

Τὸ ἀπασχολῆσαν ἐπὶ τόσους τώρα αἰῶνας σύμπαντα τὸν κόσμον μέγα Ἀνατολικὸν ζήτημα, ἢ πέτρα αὐτῆ τοῦ σκανδάλου καὶ ὁ λίθος τοῦ προσκόμματος τῆς παγκοσμίου εἰρήνης καὶ τῆς ἐνότητος τῶν λαῶν, λύεται ὀριστικῶς καὶ τὰ κατὰ τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ ἀνθρώπι-

σμοῦ καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν ἐγκλήματα ἐπανορθοῦνται τελείως.

Καὶ ἀφ' ἐνὸς πραγματοποιεῖται ὁ θεσμὸς τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν, καὶ ὅλοι οἱ φιλελεύθεροι λαοὶ καὶ σύμπαντα τὰ Ἐθνη καλοῦνται νὰ προσέλθωσιν εἰς τὴν πάγκοινον πανδαισίαν καὶ εὐωχίαν τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῶν κοινῶν ἰδεῶν τῆς ἀδελφότητος, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας, τὰς ὁποίας ἰδέας κατέστησαν κοινὸν κτῆμα τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν τὰ συμφέροντα τῆς ἀνθρωπότητος, τὰ ὁποῖα εἶναι τοῖς πᾶσι κοινά. Ἀφ' ἑτέρου τὸ ἔθνος μας τίθεται ἐπὶ τῆς μεγάλης λεωφόρου τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ καὶ τῆς ἐνδόξου ἀποστολῆς τοῦ ἡ Μήτηρ μας Ἑλλάς καλεῖται παρ' ὅλων τῶν ὄντως πεπολιτισμένων λαῶν εἰς τὴν κατοχήν τῆς κληρονομίας τῶν πατέρων μας· «Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον», λέγομεν καὶ ἡμεῖς ἐπαναλαμβάνοντες τοὺς προφητικoὺς λόγους τοῦ Κυρίου, μὴ φοβοῦ, περιούσιε τοῦ Κυρίου λαέ, ὅτι ἠυδόκησεν ὁ Πατήρ ἡμῶν δοῦναι τὴν Βασιλείαν».

Ἐπανακτῶμεν, ἀδελφοί, τὴν γῆν τῶν πατέρων μας, τὴν γῆν τὴν ῥέουσαν μέλι καὶ γάλα· καὶ οὕτω συντελεῖται ὄχι μόνον ἡ ἔνωσις ὅλων τῶν διεσπαρμένων καὶ διεσπασμένων τέκνων τῆς φυλῆς μας πρὸς συνέχειαν τοῦ μεγάλου κατ' ἀνατολὰς ἐκπολιτιστικοῦ καὶ χριστιανικοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον διεκόπη, ὅτε παρὰ τὴν Πύλην τοῦ Ρωμανοῦ ἐπι-

πεν ὁ τελευταῖος πρόμαχος τῶν ἑλληνικῶν ἐλευθεριῶν καὶ ὑπεδουλοῦτο ἡ μεγάλη Βυζαντινὴ μας Αυτοκρατορία, ἡ ὁποία ἐπροφύλαττε τὴν Εὐρώπην ἐπὶ 1200 ἔτη ἀπὸ τὴν Ἀσιατικὴν βαρβαρότητα, ἀλλὰ ταυτόχρονον καὶ ὅλα τὰ ἀσιατικὰ φύλα καλοῦνται εἰς τὴν κοινὴν πανδαισίαν τῆς στενῆς ἀναμέσον αὐτῶν ἐνότητος ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῆς φυλῆς ἐκείνης, τῆς ὁποίας ὁ ἐνδοξὸς πολιτισμὸς καὶ τὸ ἀθάτατον πνεῦμα ἐχρησίμευσε πάντοτε καὶ χρησιμνύει καὶ νῦν ὡς τὸ κοινὸν σημεῖον τῆς συναντήσεως, ὡς ὁ ἐνωτικὸς κρῖκος, ὅστις συνδέει πρὸς ἀλλήλους ὅλους τοὺς πεπολιτισμένους λαούς.

Ακριβῶς δὲ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν καὶ προστασίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς φυλῆς ταύτης, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν δηλ. καὶ προστασίαν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἦλθον οὐ πρὸ πολλῶν ἑβδομάδων νὰ θέσωσι τὸ ἔργον τῆς ἐνώσεως ὅλων τῶν πιστευόντων εἰς Χριστόν, ὡς τὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα αἰώνιον Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, οἱ ἐκ τοῦ Νέου Κόσμου σεβάσμιοι καὶ σοφοὶ Ἀρχηγοὶ τῆς Ἐπισκοπικῆς λεγομένης Ἐκκλησίας Ἀμερικανοὶ Ἱεράρχαι, τῶν ὁποίων τὴν ἐν τῷ Ναῶ τούτῳ παρουσίαν κατὰ τὴν προηγιασμένην λειτουργίαν τῆς Μεγάλης Τρίτης βεβαίως ἐνθυμεῖσθε ὅσοι τότε εἴσθε παρόντες ἐνταῦθα καὶ ἠκούσατε μεθ' οἴου ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ μᾶς ἠκούσαν ἀπευθυνομένους πρὸς αὐτοὺς καὶ κηρύττοντας ὅτι τὸ παγκόσμιον τοῦτο Χριστιανικὸν Συνέδριον πρὸς

ἐνωσιν ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν εἶνε πρέπον καὶ δίκαιον νὰ συνέλθῃ ὄχι ἐν τῷ θαυμαστῷ Ναῶ τοῦ Ἀγίου Ἀποστόλου Πέτρου ἐν Ρώμῃ, ὄχι ἐν τῇ ὡραία Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Παύλου ἐν Λονδίῳ, ὄχι ἐν τῷ τοιούτῳ τοῦ Ἀγ. Ἀνδρέου ἐν Εδιμβούργῳ, οὐδὲ ἐν τῷ Ναῶ τῆς Ποναγίας ἐν Παρισίοις ἢ ἐν τῷ τοιούτῳ τοῦ Σικάγου ἢ τῆς Ν. Υόρκης· ἀλλὰ δίκαιον καὶ πρέπον εἶνε νὰ συνέλθῃ ἐν τῷ περικαλλεστάτῳ κατ' ὄλην τὴν ὑφήλιον Ναῶ, ἐν τῇ ἱερωτάτῃ καὶ ὡραιοτάτῃ, ἐν τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγου, ὅστις εἶνε Σοφία ἀπὸ Θεοῦ καὶ δύναμις Θεοῦ, ἐν τῷ Ναῶ δηλ. τῆς Ἀγ. Σοφίας τοῦ Θεοῦ, ἐν τῷ Ναῶ τῷ συμβολίζοντι τὴν Θεότητα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· διότι ἔφθασε πλέον ὁ καιρὸς νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν Χριστιανισμὸν καὶ εἰς τὸν πρῶτον αὐτῆς δικαιοῦχον ὁ περικαλλέστατος οὗτος Ναὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας καὶ τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐν αὐτῷ ὡς ἀπαρχὴ τῆς ἐνώσεως καὶ εὐλογίας καὶ σωτηρίας καὶ κοινωνίας ὅλων τῶν κατ' Ἀνατολὰς Ἐθνῶν νὰ θεωρηθῇ ἡ συγκέντρωσις καὶ ἔνωσις ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης εἰς μίαν κοινὴν ὁμολογίαν ὅλων τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων «ἵνα πάντες ἐν ὧσι», ὡς θέλει καὶ εὐχεται ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰ. Χριστὸς ἐν τῷ σημερινῷ αὐτοῦ Εὐαγγελίῳ

Αἱ μεγάλαι κοσμοϊστορικαὶ αὐταὶ ἐποχαί, ἃς διερχόμεθα, καὶ αἱ σημεριναὶ νέαι μεγάλαι συνθήκαι

τῆς ζωῆς τῶν λαῶν ἀπαιτοῦσι τὴν Χριστιανωσύνην ἠνωμένην, συμπαγῆ, ἀδιάσπαστον καὶ πυκνὴν· Ὅλα τὰ Ἐθνη τῆς γῆς καὶ ὅλοι οἱ λαοὶ, κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι ἐκ τοῦ καμάτου πενταετοῦς καταστροφῆς καὶ σφαγῆς θέλουσι νὰ προσεγγίσωσι πρὸς ἀλλήλους καὶ νὰ ἀποτελέσωσιν ἓνα Σύνδεσμον Ἐθνῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἰσότητος, τῆς ἀδελφότητος, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἡμερώσεως καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ.

Διὰ τὰ κατ' Ἀνατολὰς Ἐθνη καὶ τοὺς λαοὺς ἰδίως ἡ μεγάλη αὕτη ἀποστολὴ τῆς Κοινωνίας καὶ ἐνώσεως τῶν Ἐθνῶν ἔλαχε κατ' ἰδιαιτέραν τῆς Θείας Προνοίας πρὸς ἡμᾶς εὐνοίαν εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν τὴν Ὁρθόδοξον· ἔλαχεν εἰς τὴν ἡμετέραν μεγάλην καὶ πανευδαίμονα ὄντως γενεάν. Ἐδῶ πρῶτοι ἡμεῖς πρέπει νὰ κατορθώσωμεν καὶ πραγματοποιήσωμεν τὴν Κοινωνίαν ταύτην τῶν Ἐθνῶν, ἐδῶ ὅπου κατ' ἀνατολὰς εὐρίσκονται ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς γῆς, καὶ ὅλαι αἱ φυλαὶ καὶ αἱ γλῶσσαι· ἐδῶ πρέπει νὰ κατορθώσωμεν τὴν Κοινωνίαν ταύτην πρὶν κατορθωθῇ αὕτη ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ, ἵνα φανῇ καὶ αὐθις ὅτι τὸ φῶς ἔξ Ἀνατολῶν.

Τὸ πνεῦμα τῆς φυλῆς μας εἶνε αἰώνιον, ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν εἶνε Ἐκκλησία τῶν αἰώνων· καὶ ἂν ὄχι ἄλλο τι, ἀλλὰ τοῦλάχιστον τὰ παθήματα, καὶ αἱ καταστροφαὶ καὶ ἡ δουλεία πέντε αἰώνων ἀλλὰ καὶ αἱ καταστροφαὶ καὶ αἱ σφαγαί, τὰς

ὁποίας εἶδεν ἡ ἡμετέρα γενεά, ἐν-
τὸς τῶν πέντε τελευταίων τούτων
ἔτων, σφαγαὶ καὶ καταστροφαί, αἱ
ὁποῖαι εἶνε τρόπον τινὰ σύντομος
ἐπιτομή καὶ περίληψις τῶν σφα-
γῶν καὶ καταστροφῶν, τὰς ὁποίας
ἐπὶ πέντε αἰῶνας ὑφίσταται ἡ φυ-
λή, ὅλα, ὅλα ταῦτα μᾶς καλοῦσιν
εἰς ἐνότητα καὶ κοινωνίαν καὶ ἀ-
δελφικὴν πλέον συμβίωσιν μεθ' ὀ-
λων τῶν συνοίκων ἡμῶν Ἐθνῶν
καὶ λαῶν.

Ἀδελφοί, ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ
ἤδη ἤγγικε καὶ ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ
βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ πρέπει ὅλοι νὰ
εἴμεθα ἐν καὶ νὰ μὴ ὑπάρχουσιν
ἀναμέσον ἡμῶν σχίσματα καὶ δι-
αιρέσεις, ἔριδες καὶ ζῆλοι· πρέπει
οἱ πάντες νὰ ἐκπληρώσωμεν τὴν
δέξιν καὶ παραγγελίαν τοῦ Κυρί-
ου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ «ἵνα πάν-
τες ὄμεν ἕν», οὕτως ὥστε καὶ τὰ

Ἐθνη βλέποντα τὴν ἐνότητα ἡμῶν,
βλέποντα τὴν Χριστιανικὴν ἀναμέ-
σον πάντων ἡμῶν ἀγάπην, βλέ-
ποντα τὴν καλὴν ἡμῶν ταύτην ἀ-
ναστροφὴν νὰ δοξάσωσι τὸν πατέ-
ρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, νὰ
παραδοθῶσιν εὐκρινῶς καὶ ἀνε-
πιφυλάκτως καὶ μετ' ἐμπιστοσύ-
νης πρὸς ἡμᾶς καὶ λησμονοῦντες
οἱ πάντες ἐνώπιον τοῦ διανοιγο-
μένου ἡμῖν εὐρυτάτου ὀρίζοντος
τῶν ὑψηλῶν τῆς ἀνθρωπότητος
καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ ἰδεωδῶν,
τὰς χωρίζουσας ἡμᾶς φυλετικὰς καὶ
λοιπὰς διαφορὰς πάντες ἠνωμένοι
εἰς ἕν σῶμα νὰ βαδίσωμεν πρὸς
τὰ πρόσω κατεργαζόμενοι τὴν εὐ-
δαιμονίαν τῆς Ανατολῆς πρὸς δό-
ξαν Χριστοῦ, πρὸς ἔπαινον τῆς ἁ-
γιωτάτης αὐτοῦ Ἐκκλησίας καὶ
πρὸς σωτηρίαν τοῦ κατ' ἀνατολὰς
κόσμου διὰ τοῦ ἐκλεκτοῦ καὶ πε-
ριουσίου λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἀμήν.»

Η ΡΩΣΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ

Ἡ ρωσικὴ ἐπανάστασις τοῦ Φε-
βρουαρίου τοῦ 1917, ἡ ἀνατρέψασα
τὸ τσαρικὸν καθεστῶς καὶ ἐξαπο-
λύσασα κατὰ τῆς ἀτυχοῦς ἐκείνης
χώρας τοὺς ἀνέμους τοῦ αἰόλου
τῆς ἀναρχίας, ἐκ τῶν πρώτων κα-
ταστρεπτικῆν ροπὴν ἤσκησεν ἐπὶ
τὸν θρησκευτικὸν καὶ τὸν ἐκκλησι-
αστικὸν βίον τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ.

Οἱ διάφοροι τῆς ἐπαναστάσεως
δημιουργοὶ δυσμενέστατα καὶ ὑπό-
πτως διέκειντο πρὸς τὴν Ἐκκλη-
σίαν, τὴν ὁποῖαν ἐθεώρουν ὡς τὸν
δεξιὸν βραχίονα τῆς μοναρχίας.
Πράγματι δὲ τὸ ἀπὸ τοῦ 1721 ὑπὸ
Πέτρου τοῦ Μεγάλου δημιουργη-
θὲν ἐκκλησιαστικὸν καθεστῶς, τὸ
μεταβαλὸν τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τα-
πεινὸν τῆς πολιτείας ὄργανον, δὲν
ἠδύνατο νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τοὺς
δημιουργοὺς τῆς «Νέας Ρωσίας»
ἐμπιστοσύνην. Κακῶς ὑπολογίσα-
σα τὴν δύναμιν τοῦ θρησκευτικοῦ
αἰσθήματος τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ καὶ
φοβηθεῖσα μέγαν κίνδυνον ἐκ
τούτου, ἄν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐπα-
φίετο ὅλη ἡ προτέρα δύναμις ἐν

τῇ χειραγωγίᾳ τοῦ θρησκευτικοῦ
βίου τοῦ λαοῦ, ἡ διαδεχθεῖσα τὸν
τσαρισμὸν Προσωρινὴ Κυβέρνησις
εἰσήγαγε τὰς δημοκρατικὰς ἀρχὰς
καὶ εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλη-
σίας, θεσπίσασα τὸ ἐκλογικὸν σύ-
στημα κατὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἐ-
πισκοπικῶν θρόνων καὶ τῶν ἱερα-
τικῶν θέσεων. Οἱ λαϊκοὶ ἐκλήθη-
σαν ἐν ἰσοτιμίᾳ νὰ μετέχωσιν εἰς
τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἱερέως τοῦ χωρί-
ου ἢ τῆς ἐνορίας καὶ τοῦ ἀρχιερέ-
ως τῆς ἐπαρχίας.

Τὸ κατὰ θεωρίαν ἐν τινι μέτρῳ
εὐπρόσδεκτον τοῦτο σύστημα εἰς
τὴν περίστασιν ταύτην μόνον κα-
ταστροφὰς καὶ θυέλλας νὰ δημι-
ουργήσῃ ἠδύνατο. Διότι ὁ κατὰ
90 οἶο ἀμαθὴς ρωσ. λαός, ὁ εὐ-
παράγωγος, ὡς ἀπεδείχθη εὐθύς
ἀμέσως, καὶ πρὸς τὰς ἀκρότητας
εὐεπίφορος, ἐξέπεσεν εἰς κατάχρη-
σιν τῆς δοθείσης ἐλευθερίας καὶ
εἰς τὰς διενεργηθείσας ἐκλογὰς ἐ-
πέπλευσαν πολλοὶ ἐπιτήδειοι ἀλλ'
ἀνευ πραγματικῆς ἀξίας.

Τὸν ἀπὸ τούτου σοβαρὸν κίν-

δυνον διὰ τὸν καθόλου ἐκκλησιαστικὸν καὶ θρησκευτικὸν βίον τῆς Ρωσίας κατανοήσαντες οἱ φρονιμώτεροι τῶν κληρικῶν καὶ τῶν συντηρητικῶν πολιτευτῶν τῆς χώρας προέβησαν εἰς τὴν ἀνασύστασιν τοῦ πατριαρχείου τῆς Μόσχας· διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἤλπισαν ὅτι θὰ συνεκράτουν οὐ μόνον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ καθόλου δια τὸν ρωσικὸν λαὸν, τὸ κύρος τὸ ὑπέρτατον, τὸ ὁποῖον ἀπώλεσθη μετὰ τῆς ἐκπεσούσης μοναρχίας. Οὕτω δὲ διὰ γενικῆς ρωσ. συνόδου, κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1917 συνελθούσης ἐν Μόσχᾳ, πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας ἐξελέγη ὁ βοηθὸς ἐπίσκοπος τοῦ Μητροπολίτου Μόσχας μακαριώτατος Τύχων, ἐκ τῶν νεωτέρων σχετικῶς κληρικῶν τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ συγκεντρώσας τὴν πλειοψηφίαν τῶν ἐκλογέων, διότι εἰς οὐδεμίαν ἀνῆκε πολιτικὴν μερίδα.

Ἐν τούτοις ἡ ἀνασυστήσασα τὸ Πατριαρχεῖον μεγάλη Σύνοδος προέβη καὶ εἰς ἀναδιοργάνωσιν τοῦ διοικητικοῦ συστήματος τῆς Ἐκκλησίας, ἐξέδωκε διατάξεις περὶ ἐνοριῶν, περὶ ἐπισκοπικῶν συμβουλίων, περὶ ἱεραποστολῶν, περὶ μοναστηρίων, περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ κλήρου καὶ γενικῶς περὶ ὅλων τῶν κλάδων τοῦ θρησκευτικοῦ βίου.

Ἐν ᾧ ὅμως περὶ ταῦτα ἡσχολεῖτο ἡ Ἐκκλησία, ἥτις δέξασθε ἀντιληφθῆ τοῦ κρισίμου τῆς καταστάσεως, εἰς τὴν ὁποῖαν πε-

ριέπεσεν ἡ ὀρθόδοξος ἐκείνη χώρα, ἡ ἀναρχία τοῦ μπολσεβισμοῦ ἐσάρωσε καὶ τὸ ὕστατον λείψανον πολιτικῆς νομιμότητος καὶ ἐν τοῖς πρώτοις ἐκήρυξε τὸν πόλεμον, καὶ πόλεμον ἀπηνῆ, κατὰ τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τοῦ Οκτωβρίου τοῦ 1917 μέχρι σήμερον ἐπανῆλθον οἱ χρόνοι τῶν διωγμῶν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας καὶ οἱ μάρτυρες, ὀνομαστοὶ καὶ ἀνώνυμοι, ἀπὸ τῶν κορυφῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας μέχρι τῶν τελευταίων λειτουργῶν τοῦ ναοῦ, πίπτουσι θύματα τῆς μανίας τῆς ἀχαλινώτου ἀναρχίας καὶ τῆς ἐκτραχηλισθείσης ἀπληστίας τῶν χριστιανῶν τῆς χώρας ἐκείνης. Εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἀρχιερεῖς ἐφονεύθησαν ἢ ἐδολοφονήθησαν, ἐν οἷς καὶ ὁ μητροπολίτης Κιέβου Βλαδίμηρος, φρικτὸν εἰπεῖν, ὑπὸ τῶν μοναχῶν τῆς αὐτόθι Λαύρας τῶν Κατακομβῶν, τῆς ὁποίας ἦτο καὶ προϊστάμενος. Αἱ μεγάλοι τῶν κληρικῶν ἐκατόμβαι ἐσημειώθησαν εἰς τὰ χωρία καὶ τὴν ὑπαιθρον χώραν. Ολόκληροι οἰκογένειαι ἱερέων, διακόνων καὶ ἱεροψαλτῶν μετὰ τῶν γυναικῶν, μητέρων καὶ ἀνηλίκων παιδίων κατεκρεουργήθησαν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δι' ἀρπαγὴν καὶ ληστείαν.

Ὁ ἐν τῇ μέθῃ τῆς ἀρπαγῆς πάντα χαλινὸν ἀποπτύσας λαὸς τῶν χωρίων ἀπεκαλύφθη δυστυχῶς ἐν ὅλῃ τῇ θρησκευτικῇ αὐτοῦ γυμνοτητι, οὐδὲν ἱερὸν καὶ ὄσιον σεβασθεῖς. Διότι οὐ μόνον μετ' ἀ-

παθείας εἶδε τὰ τιμιώτατα ἱερά τῆς θρησκείας ἐξυβρισθέντα καὶ βεβηλωθέντα, οὐ μόνον τοὺς ναοὺς αὐτοῦ εἶδε μεταβληθέντας εἰς θέατρα, στρατῶνας καὶ ἄλλα δημόσια κέντρα, τὰς δὲ εἰκόνας ὑποβληθείσας καὶ εἰς φόρον ἐμπορικὸν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ζωρῶς συμμετέσχε τῆς βεβηλώσεως ταύτης.

Πάντως οὐδεμία πολιτικὴ ἢ κοινωνικὴ ἀνατροπὴ ἢ καὶ ἀπλῶς μεταρρύθμισις διεξήχθη ἀναιμωτῶς καὶ ἄνευ συγκλονισμοῦ, ἐφ' ὅσον νέαι ἀρχαὶ καὶ ἰδέαι ἔρχονται ἐκαστοτε ν' ἀντικαταστήσωσι τὰς μέχρι τοῦδε κυριαρχούσας. Ἀλλὰ καὶ τοιαύτη θύελλα καταστροφῆς τῶν πάντων, οἷα ἐν Ρωσίᾳ, οὐδέποτε ὑπὸ τῆς ἱστορίας εἰς ἡμᾶς παρεδόθη. Οὐδεμία δὲ ἄλλη ἐξήγησις τοῦ πράγματος δύναται νὰ δοθῆ εἰμὴ ἡ μεγάλη καὶ παχυλὴ ἀμάθεια τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ, καὶ ἡ κατάρα, ἣτις ἀνέρχεται σήμερον ἐκ τῶν φοβερῶν ἐρειπίων τῆς ταιπώρου ἐκείνης ὁμοδόξου χώρας, βαρεῖα πίπτει κατὰ τοῦ ἐκλιπόντος συστήματος τοῦ τσαρισμοῦ καὶ τῆς μετ' αὐτοῦ διοικήσεως τὸν λαὸν τὸν ρωσικὸν ἐπὶ τρεῖς αἰῶνας ἱστορικῆς καὶ πλουτοκρατικῆς ὀλιγαρχίας.

Ἐκ τῶν ἐρειπίων ἐκείνων σήμερον ἡ Ἐκκλησία πάλιν εἶνε ἐκείνη, ἣτις ὑποῖ τὴν ἰκέτιδα αὐτῆς φωνὴν πρὸς σύμπαντα τὸν χριστιανικὸν κόσμον, καλοῦσα πάντας πρὸς βοήθειαν κατὰ τῆς μαινομένης ἐκεῖ ἀναρχίας. Ἡ Ἐκκλησις, ἦν

ἀποτείνει πρὸς τοὺς ἀρχηγοὺς πάντων τῶν θρησκευμάτων ὁ Μητροπολίτης Χερσῶνος καὶ Οδησοῦ Πλάτων καὶ ἦν κατωτέρω δημοσιεύομεν, εἶνε κραυγὴ ὀδύνης, ἐκπεμπομένη ἐκ μέσου τῶν ἐρειπίων μεγίστης πολιτικῆς, κοινωνικῆς, ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἠθικῆς καταστροφῆς, ὁπόθεν ἡ ἀλγοῦσα ψυχὴ διαπρεποῦς φιλοπάτριδος ποιμένος περιβάλλεται ὄλην τὴν τραγικότητα τῆς ἐθνικῆς τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ δοκιμασίας καὶ ἀποτείνεται πρὸς τὸ αἶσθημα τῆς χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων λαῶν τῆς γῆς.

Ἐκ τῶν χριστιανικῶν λαῶν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ καὶ πάλιν ὁ ἡμέτερος θεοφόρος λαός, ὁ ἑλληνικός, ὁ περισσότερον ἀλτροῦιστῆς καὶ ὀλιγώτερον πάντων τῶν ἄλλων ἐγωῖστῆς, πρῶτος ἐμπράκτως ἀπεκρίνατο εἰς τὴν φωνὴν τῆς ὀδύνης τοῦ ὁμοδόξου ρωσ. λαοῦ καὶ μνήμων τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολῆς, μνήμων τῶν πολλῶν καὶ θαυμαστῶν ὑπηρεσιῶν, ὅσας παρέσχε διὰ τῶν αἰώνων εἰς τὸν πολυπληθῆ ἐκείνον καὶ ὁμόδοξον λαὸν, εἰς τὸν ὁποῖον οὐ μόνον τὴν πίστιν τὴν χριστιανικὴν πρὸ δέκα αἰώνων ἔδωκεν καὶ μετ' αὐτῆς τὸν ἑλληνικὸν τοῦ Βυζαντίου πολιτισμὸν, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύσασαν πολλὰκις τὴν πίστιν ταύτην παρά τε τῶν κατακτητῶν τῆς χώρας ἐκείνης Τατάρων (1223—1480) καὶ παρά τῆς μισαλλοδοξίας τῶν Πολωνῶν καὶ

ἐκ τῆς ἀμαθείας αὐτῶν τούτων τῶν ρώσων, ὑπεστήριξε καὶ περιεφρούρησε καὶ περιέσωσε διὰ τῶν μεγάλων αὐτοῦ πατριαρχῶν Κυρίλλου Λουκάρεως τοῦ πάνυ καὶ Δοσιθέου καὶ Θεοφάνους πρότερον καὶ Ἱερεμίου Β'. καὶ τῶν σοφῶν «Μαξίμου τοῦ Ἑλληνο», τῶν ἀδελφῶν Λειχουδῶν καὶ ἄλλων, μνήμων, λέγω, πάντων τούτων ἀπέστειλε σήμερον καὶ τὸν σταυροφόρον αὐτοῦ στρατὸν, ὅστις διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκήρυξε πρὸς τοὺς ἄλλοφρονήσαντας ἐκείνους ἀνθρώπους τὸ εὐαγγέλιον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς τάξεως, τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας καὶ τῆς ἀλληλεγγύης.

Ἡ δὲ ἑλληνικὴ ἐκκλησία ἐκ μὲν τοῦ ἐλευθέρου βασιλείου παρεσκεύασε ν' ἀποστείλῃ μεγάλην καὶ ἐπιβλητικὴν ἐξ ἀνωτέρων κληρικῶν ἀποστολήν, ὅπως διὰ τοῦ κύρους οἰκείας καὶ συγγενοῦς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας προκαλέσῃ ἀνάνηψιν σωτηριώδη παρὰ τῷ λαῷ· ἐν δὲ τῇ Κωνσταντινουπόλει φι-

λαδέλφως καὶ συμπαθῶς περισυνέλεξε καὶ ἐστέγασε καὶ φιλοξενεῖ τὰ θύματα τοῦ μπολσεβισμού, τοὺς ἱεράρχας τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας, οἵτινες ἐπὶ κινδύνῳ προφανεῖ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἔμειναν ἐν Ὀδησσῷ μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς ἐν μέσῳ ὀλλύντων καὶ ὀλλυμένων καὶ τέλος κατέφυγον εἰς τοὺς κόλπους τῆς μεγάλης εὐεργέτιδος, τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, ἣτις ἐστέγασεν αὐτοὺς εἰς τὸ ἐν Χάλκῃ μέγαρον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, διὰ παντὸς τρόπου καταστήσασα τὸν ἐν τῇ ξένη βίον αὐτῶν ὀλιγώτερον ἴδουνηρόν.

Οὕτως ἡ μεγάλη τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐκκλησία γινώσκει νὰ αἴρεται ὑπεράνω τῶν στενῶν ἀντιλήψεων τῶν χρόνων καὶ τῆς ἰδιοτελείας καὶ ὑψοῦσα τὸ μέγα σύμβολον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης νὰ παρίσταται, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, ἡ μεγάλη θεματοφύλαξ τῶν ἀγνῶν τοῦ Εὐαγγελίου ἠθικῶν ἀληθειῶν.

Α. Ν. Δ.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΟΔΗΣΣΟΥ ΚΑΙ ΧΕΡΣΩΝΟΣ

Πρὸς πάντας τοὺς πατριάρχας, μητροπολίτας, ἀρχιεπισκόπους, ἐπισκόπους καὶ πρὸς πάντας ἐν γένει τοὺς ἀρχηγούς πασῶν τῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν, ὁμολογιῶν καὶ κοινοτήτων.

Πλάτων, ταπεινὸς μητροπολίτης Χερσῶνος καὶ Ὀδησοῦ ἐν Ρωσίᾳ, ὁ πρεσβύτατος πάντων τῶν ἀρχιερέων τῆς Ὀρθοδόξου Ρωσ. Ἐκκλησίας τῶν περιλειφθέντων ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἐλευθερίας ἀπολαύοντων, διὰ τοῦδε ἀδελφικῶς εἰρήνην εὐχεται καὶ τήνδε ἀποστέλλει θερμὴν μετὰ δακρύων παρὰ κλησιν.

Ἡ δικαία ἐφ' ἡμᾶς κινηθεῖσα ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐξακολουθεῖ ἐκχεομένη ἐπὶ τὴν ἀτυχή Ρωσίαν. Τὰ μέγιστα τοῦ χριστιανικοῦ ρωσ. λαοῦ δεινὰ ἐξίκοντο εἰς τὸ μὴ περαιτέρω. Ρωσικὸς λαὸς ὑπερεκατόν ἑκατομμυρίων ἀπόλλυται. Στερεῖται τις δυνάμειος καὶ λόγων ἀνθρώπων πρὸς περιγραφὴν τῆς μεγίστης θλίψεως καὶ φρίκης τῆς συγχρόνου ἡμῶν ρωσ. τραγωδίας. Ἡ παγκόσμιος ἱστορία οὐδὲν τοιοῦτο γινώσκει. Ἡ πίστις τοῦ εὐσε-

βεστάτου τῶν λαῶν κατέπεσεν, ἐνεπαίχθη, ἐκηλιδώθη. Τὸ ἥμισυ τῆς καὶ οὕτως εὐαριθμοῦ ρωσικῆς ἀνεπτυγμένης τάξεως ἐξηφανίσθη. Ἡ ρωσὶς γυνή, ἡ περιγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Πούσκην, Τουργένιεφ καὶ ἄλλων καλλιτεχνῶν τοῦ ρωσικοῦ λόγου, ἐβιάσθη καὶ ἐξυβρίσθη. Τὰ παιδία ἀσυμπαθῶς ἐποδοπατήθησαν. Ἡ κυβερνητικὴ μηχανὴ ἐξηφανίσθη· ἡ γεωργία παρελύθη, τὰ οἰκονομικὰ τῆς χώρας τελείως ἐξητλήθησαν.

Τὰ ἐν Ρωσίᾳ συμβαίνοντα οὐδὲν κοινὸν ἔχουσι πρὸς τὸν σοσιαλισμὸν ἢ τὸν κοινωνισμὸν ἢ τὰς ἄλλας μορφὰς τοῦ δημοκρατικοῦ τύπου τῆς διοικήσεως τῶν λαῶν. Τοῦτο ἐξήγγειλεν ἡ ἐν Βέρνη σοσιαλιστικὴ συνδιάσκεψις, ἡ καταδικάσασα τὸν ρωσ. μπολσεβισμόν ὡς διωργανωμένον ἐκβιασμόν καὶ τελείαν ἀρνησιν τῆς ἐπαναστάσεως. Οἱ ὠραῖοι λόγοι τοῦ Ἰωσήφ Ρείναχ ἐν τῷ παρισινῷ «Φιγαρή» μέτρι φωτογραφικῆς ἀκριβείας διαζωγραφοῦσι τὴν ἐν Ρωσίᾳ κατάστασιν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ μπολσεβισμού, ὡς κατάστασιν ὁμοίαν

τῇ ἐν τῷ Αἰδη τοῦ Δάντου, κατάστασιν βασανιστηρίων καὶ κοπετῶν, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἀπηύδησαν καὶ αὐτοὶ οἱ Σῖναι δῆμιοι, οἱ ὀδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ Ἰουδαίου Λεῖμπα Μπρονστέιν.

Δέομαι πάντων ὑμῶν, ἀδελφοί, ὑποστηρίξατε καὶ ἐνισχύσατε, ἂν μὴ δύνασθε νὰ σώσητε, ἓνα μέγαν λαὸν ἀπολλύμενον. Βοηθήσατε αὐτὸν διὰ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν προσευχῆς περὶ σωτηρίας ἀτυχεστάτης χώρας. Καλέσατε τὰ ποιμνία ὑμῶν πρὸς θερμὴν προσευχὴν, ἰδίαν καὶ δημοσίαν, ὡς τοῦτο ἤδη ἔπραξεν ὁ ἐντιμότερος πριμᾶτος τῆς Ἀγγλικανικῆς ἐκκλησίας. Ἰκετεύσατε τοὺς συμπατριώτας ὑμῶν ὅπως βοηθήσωσι τὸν ἀτυχῆ λαὸν, τὸν ἐμπεσόντα εἰς χεῖρας ληστῶν (Λουκ. 10 50). Καλέσατε τὰ φιλανθρωπικὰ ὑμῶν σωματεῖα καὶ τοὺς συνδέσμους πρὸς ταχύτεραν βοήθειαν τοῦ ρωσ. λαοῦ. Πείσατε τὰς παρ' ὑμῖν γυναῖκας ἵνα διὰ τῆς συμμετοχῆς αὐτῶν ἀπομάξωσι τὰ πικρὰ δάκρυα τῶν ρωσίδων μητέρων, ἀδελφῶν καὶ θυγατέρων, θηριωδῶς ἐκβιαζομένων ὑπὸ τῶν τεράτων τοῦ ἄδου ἐν ἀνθρωπίνῃ μορφῇ, εἶπατε εἰς

τοὺς νεανίσκους ὑμῶν καὶ τοὺς παῖδας ἵνα ἰκετεύσωσι τοὺς πατέρας αὐτῶν πρὸς βοήθειαν καὶ σωτηρίαν τῶν ἀτυχῶν ῥώσων παιδῶν, ἀσυμπαθῶς φονεομένων ὑπὸ τῶν ἀγρίων ἀνθρωπομόρφων θηρίων.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω τῆς Ρωσίας δοκιμασίας ἐπ' ἐσχάτων προσετέθη μία ἔτι ἡ φρικωδεστάτη, ὁ λιμός. Ἡ γονιμοτάτη τῶν χωρῶν, ἡ πρῶτην σιταποθήκη τοῦ κόσμου, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ μπολσεβισμοῦ, μετεβλήθη εἰς χώραν πείνης. Οἱ ἄνθρωποι ἀποθνήσκουσιν ἐκ τῆς ἐξαντλήσεως· αἱ ἐπιδημῖαι ποιοῦνται θραῦσιν· ὑπάρχει ἔλλειψις ἐνδυμάτων (ἀσπρορρούχων).

Παρακαλῶ πάντας ὑμᾶς, ἀδελφοί μου. Καλέσατε ὅλους τοὺς «ἐρυθροὺς» «λευκοὺς» καὶ «κυανοὺς» Σταυροὺς ἵνα σπεύσωσι πρὸς σωτηρίαν λαοῦ ἀπολλυμένου.

Ἐξ ὀνόματος τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ ἐκ τῶν προτέρων θερμῶς εὐχαριστῶ πάντας ὅσοι θ' ἀποκριθῶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου ἀπολλυμένων.

Οδησὸς 3)16 Μαρτίου 1919

Μητροπολίτης ΠΛΑΤΩΝ

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΕΙΣ ΤΟΝ 'ΑΒΕΡΩΦ,

Εἶνε ἀληθές ὅτι σήμερον συμπληροῦνται πενήκοντα ἡμέραι ἀφ' οἴτου ἐωρτάσθη τὸ Θρησκευτικὸν Πάσχα καὶ ὁμοῦ τὸ γλυκὺ «Χριστὸς Ανέστη—ἡ πατρὶς Ανέστη» φέρεται ἀνὰ τὰ στόματα τῶν ὁμογενῶν νῆς Μικρασιάτιδος νῆς μὲ παλμοὺς ἀπεριγράπτου ἐνθουσιασμοῦ. Πολὺ δὲ δικαίως, διότι ὁ λαμπρὸς συνδυασμὸς τοῦ ἔθνικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ Πάσχα ἐν τῇ Ἰωνίᾳ ἔλαβεν ἐφέτος πληρεστάτην τὴν ἐφαρμογὴν του. Διὰ τοῦτο δ' ἀκριβῶς ὁ ὁμογενὴς κόσμος βλέπων τὰ προαιώνια ἰδανικά του πραγματοποιούμενα, ἔπλεεν εἰς πελάγη χαρᾶς. Ἐὰν δὲ ἔξαλλος ἀπὸ ἀγαλλίας ὁ Ἕλλην ἐχαιρέτα πάντας γηθυσύνως κατὰ τὴν ἱστορικὴν Ανάστασιν, ἰδίᾳ ὁμοῦ οἱ σχόντες τὸ εὐτύχημα νὰ πανηγυρίσωσι τὸ Πάσχα ἐπὶ τοῦ θρυλικῦ μας σκάφους εἰς τὸς ἀκτὰς τῆς ὡραίας νύμφης τῆς Ἰωνίας θὰ ἔχουν ἀναμφιβόλως ἀνεξίτηλους ἀναμνήσεις καθ' ὅλον τοὺς τὸν βίον.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἀλησμόνητον ἐκείνην νύκτα τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς μας παλιγγενεσίας εἶχον τὴν ὑπερτάτην τιμὴν κατ' ἐντολήν τοῦ θερμοῦ ἡμῶν Μητροπο-

λίτου κ. Χρυσοστόμου νὰ παρακολουθήσω τὴν τελετὴν τῆς Αναστάσεως ἐπὶ τοῦ «Αβέρωφ» συνοδεύων τὸν Θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Ξανθοπόλεως κ. Ἀμβρόσιον ἀφήνω τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην ἀνάμνησιν νὰ σκιαγραφῆσθαι ἢ κατωτέρω προσφώνησις, ἀποτέλεσμα στιγμιαίας ἐμπνεύσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ.

Ἐρίτιμε Κυβερνήτα,

Κύριε Μαυρουδῆ

Γενναῖοι ἀξιωματικοὶ καὶ λεοντόθυμοι ναῦται

Ἡ Μικρασιάτις γῆ κατὰ τὴν μεταβατικὴν αὐτὴν στιγμὴν σκιρτᾷ ἀπὸ ἐνθουσιασμόν. Οὐδέποτε ἐδοκίμασε συγκίνησιν ἱερωτέραν, διότι περιβεβλημένη τὰ ῥάκη τῆς σκλαβιάς ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκλήρους περιέμενε τὸν Ἐλευθερωτὴν της νὰ σπάσῃ τὰς ἀλύσεις καὶ νὰ τὴν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸν Καύκασον τοῦ πόνου, ὅπου ὡς Προμηθεὺς Δεσμώτης, ἦτο καθηλωμένος. Δὲν ἔχει σήμερον μόνον θρησκευτικὸν Πάσχα, ἀλλὰ καὶ ἔθνικὴν Ανάστασιν. Νομίζει κανεὶς ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ γαλανὸς τῆς Ἰωνίας οὐρανὸς ἔγινε γλυκύτερος διότι ὑπ' αὐτὸν τελοῦνται τὰ ὡραιότερα

της ἔθνικῆς μας ἱστορίας γεγονότα καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ γαλανὰ νερά της Ἰωνικῆς μας ἀκτῆς, μᾶς φαίνεται ὅτι μετεβλήθησαν ἐνῶ προηγουμένως κατὰ τὸ μαῦρον παρελθὸν ἦσαν ὑποχρεωμένα νὰ μεταφέρουν μὲ τοὺς μυστηριώδεις κυματισμούς των ὡς ἄγγελοι πένθιμοι τοὺς στεναγμούς μας εἰς τὴν γλυκεῖά μας μητέρα, σήμερον ὑπερφανεύονται καὶ χαίρουν διότι φιλοξενοῦν τὸ θρυλικὸν σκάφος τῆς φυλῆς, τὸν ἔνδοξον «Αβέρωφ», τὴν μαγικὴν αὐτὴν Ἀργὴ τῶν ἔθνικῶν μας ὀνειρών, ἢ ὅποια εἶνε ἢ κιβωτὸς τῶν μεγάλων ἰδεωδῶν μας. Διὰ τοῦτο ἀπὸ προχθῆς μὲ δακρυσμένους ὀφθαλμούς καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸν ἀνώτερον περιγραφῆς ἀντικρύζομεν τὸ ξακουστὸ καράβι καὶ κάμνομεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μας τὴν ἀγωνιώδη ἐρώτησιν: Εἶνε ὄνειρον ἢ πραγματικότης; Εὐτυχῶς συμβαίνει τὸ δεύτερον σήμερον δὲ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἐδάφους ἡ Ἰωνικὴ πρωτεύουσα διὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Πολυκάρπου τελεῖ αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸ θερησκευτικὸν Πάσχα καὶ εὐχεται ὅπως πολὺ σύντομα ἐπακολουθήσῃ καὶ τὸ ἔθνικὸν Πάσχα.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἱερὰν καὶ ἀλησιμόνητον αὐτὴν στιγμὴν εὐρί-

σκομα: ἐνώπιον δεξιῦ Κυβερνήτου, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἀπὸ τεσσάρων ἡδὴ μηνῶν μὲ χρυσὰ καὶ ἀνεξίτηλα γράμματα εἶναι γραμμένον εἰς τὰ στήθη τῆς σκλαβομένης Ἰωνίας, ἐπειδὴ εὐρίσκομαι ἐν μέσφ λεοντοθύμων ἀξιωματικῶν καὶ ἀτρομήτων ναυτῶν, οἱ ὅποιοι μᾶς ὑπενθυμίζουν τοὺς ἀρχαίους Σαλαμινομάχους τοὺς Κανάρηδες καὶ Μιαούληδες προσφωνῶ ὑπὸ τὸ κράτος ἀκρατήτου ἐνθουσιασμοῦ τὸ γλυκὸ Χριστὸς Ἀνέστη. Εὐχομαι δὲ ὅπως τὸ ναυτικὸν μας πάντοτε δρέπῃ δάφνας καὶ στήνη παντοῦ τροπαια «Αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων» τὸ δὲ δοξασμένον μας πλοῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν ὑπερτάτην τιμὴν αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ ὀμιλῶ πρὸς τοὺς ἐλευθερωτάς μας, μετὰ τοῦ λοιποῦ γιγαντομάχου στόλου μας νὰ ἐπαναφέρῃ πλέον εἰς στενάζοντας ἀδελφούς τὴν ἐξόριστον θεὰν ἐλευθερίαν καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν πόλιν τῶν ὀνειρών μας παρὰ τὸν ἀθάνατον Βόσπορον ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἔθνικοῦ μας Μεσσίου νὰ τὴν στολίσῃ μὲ τὴν χρυσοποίκιλον βασιλικὴν της πορφύραν ὑπὸ τοὺς θόλους τῆς Ἀγιᾶ Σοφίᾶς.

Β. ΕΥΘΥΜΙΟΥ (Ἱεροκήρυξ)

ΚΑΙ ΤΩΡΑ... ΕΡΓΑΣΙΑ

Τὸ μέγα καὶ οὐρανόπεμπτον δῶρον τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας, τῆς ὁποίας ἠξίωσεν ἡμᾶς ὁ μέγας Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ὅπως ἀποβῆ πράγματι ὠφέλιμον καὶ ὀδηγησῆ ἡμᾶς εἰς ἔθνικὴν εὐδαιμονίαν, ὁποῖαν καὶ αὐτοὶ ἀξιοῦμεν νὰ ἔχωμεν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους οὕτω μεγαληγόρως κηρύττομεν διὰ τῶν λέξεων **ἑλληνικὸς πολιτισμὸς** καὶ **ἑλληνικὴ ἡμέρωσις** καὶ **πρόοδος** καὶ **ὑπεροχὴ** καὶ τόσα ἄλλα πολυώνυμα καὶ ἠχηρὰ καὶ ἐξεζητημένα, ὅσα ὁ εὐλογος ἐνθουσιασμὸς τῶν ἡμερῶν τούτων ἐμπνέει εἰς ἡμᾶς, πρέπει χωρὶς ἀναβολῆς νὰ καταβῶμεν ἀπὸ τῆς χώρας τῶν λόγων καὶ τῶν ὕμνων καὶ τῶν διθυράμβων εἰς τὸ ἀσφαλὲς ἔδαφος τῆς περὶ ἡμᾶς ἀληθείας καὶ τῆς πραγματικότητος καὶ μὲ ἀνοικτούς ὀφθαλμούς νὰ προσατενίσωμεν γυμνὴν τὴν ἀλήθειαν ταύτην.

Οὐδεὶς βεβαίως θὰ πιστεύσῃ ποτὲ ὅτι ἡ κυανόλευκος ἡμῶν σημαία καὶ τὸ τσαροῦχι τοῦ εὐρυτνος φουστανελλοφόρου ὡς διὰ μαγείας θὰ μεταβάλῃσι τὰ πολιτικὰ καὶ κοι-

νωτικὰ καὶ ἄλλα τῆς χθῆς ἐρείπια εἰς παράδεισον βίου ἰδεώδους καὶ ζηλευτοῦ. Ὑπερπεντακόσια ἔτη δουλείας βαρυδαίμονος καὶ οἰκτρᾶς δὲν παρήλθον ἀπαράτηρητα καὶ χωρὶς ν'ἀφήσωσι οὐ μόνον εἰς τὴν χώραν ταύτην ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ κακοδαίμονος δούλου βαθέα τὰ ἴχνη τῆς καταστροφῆς. Ἄν περὶ πάσης δουλείας ὁ μέγας Ὀμηρος λέγει ὅτι: **ἡμῖσι γὰρ τ' ἀρετῆς ἀπαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς ἀνέρος εὐτ' ἄνζμιν κατὰ δούλειον ἡμᾶρ ἔλῃται**, ὅτι δηλ. ἡ δουλεία ἀφαιρεῖ τὸ ἡμῖσι τῆς ἀρετῆς τοῦ ἀνθρώπου, τί πρέπει νὰ εἴπῃ τις περὶ τῆς τερατωδιστάτης, τῆς μοναδικῆς, τῆς ἐπαράτου δουλείας, ὁποῖαν ποτὲ ἡ ἱστορία ἐγνώρισε καὶ τῆς ὁποίας ἀπήλλαξεν ἡμᾶς ἡ ἀνδρεία τῶν ἐλευθέρων ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ ἡ δικαιοφροσύνη τῶν ἰσχυρῶν μας συμμάχων;

Αἱ μικραὶ ἢ μεγάλαι ἐλλείψεις τοῦ ἔθνικοῦ ἡμῶν χαρακτήρος— τοιαύτας ἐλλείψεις ἔχουσι πάντες οἱ λαοὶ—αἱ διὰ τῆς ἱστορικῆς ζυ-

μύσεως και της συνδρομής των περιστάσεων οδήγησασαι ημάς δια μέσου των αιώνων εις την 29 Μαΐου του 1453, δὲν εὔρον πάντως ἐν τῇ τουρκικῇ δουλείᾳ τὴν σωτηριώδη αὐτῶν κάθαρσιν. Πάν τούναντίον, ὁ ἀπὸ τοῦ 1400 καὶ 1453 ἀδιάκοπος ἀγὼν τῆς **πιέσεως** καὶ τῆς **ἀντοχῆς** ὤξυνε μὲν τὸ ἐκ φύσεως ὀξὺ ἑλληνικὸν πνεῦμα καὶ συνεκέντρωσε τὰς πνευματικὰς καὶ ἠθικὰς τοῦ ἔθνους δυνάμεις περὶ ἓνα σκοπὸν καὶ προήγαγε τὴν φυλετικὴν τῶν Ἑλλήνων συνείδησιν εἰς βαθμὸν σαφέστερον καὶ εἰς ὀρίζοντας εὐκρινεῖς, ἀλλὰ περὶ τὰς λεπτομερείας διέστρεψε τὸν χαρακτῆρα τούτου. Εἴτε ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτῶν περισαίνοντες τοὺς ἀγρίους δεσπότης εἴτε μετριάζοντες τὰς πικρίας λυγρᾶς δουλοσύνης ἠναγκάζοντο οἱ ὑπήκοοι νὰ προσαρμόζουσι ἑαυτοὺς πρὸς τοὺς τρόπους ἐκείνων, δανειζόμενοι συνήθως τὰ ἥθη αὐτῶν μέχρι τῆς πτωχαλαζονίας καὶ τῆς ἀγριότητος ἔτι. Συνέβη δ' ἐκ τούτου ὥστε ὑπὸ τὸν ἱλαρὸν ἡμῶν καὶ ἐλεήμονα οὐρανὸν ἐξηγριώθη πῶς ὁ ἡμερώτατος Ἴων, ἠναγκασμένος νὰ ζῆ ἐν μέσῳ ἐρειπίων, ἀρπαγῆς, ληστείας καὶ περιφρονήσεως.

Ὅπως δὴποτε καὶ ἂν ἀπέλαυε ψυχῶν τινῶν ἐσωτερικῆς αὐτοδικοκήσεως ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς θρησκευτικῆς του αὐτοτελείας, τὸ εὐρύ πλαίσιον καὶ τὸ καθόλου περιβάλλον ἦτο τουρκικόν, ὡς μόνον χρώματα ἔχον τὴν ἀκινήσιάν καὶ τὸ ἀυθαίρετον. Ὁ πολυῦμνητος πά-

τριος φθόνος καὶ τὸ φιλόπρωτον καὶ φιλέκδικον, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐμετρίαζε καὶ ἐξουδετέρωνε πολλάκις τὸ δημοκρατικὸν περιβάλλον τοῦ ἑλληνικοῦ βίου, ἀπὸ τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως ὑπέστησαν εὐρυτάτην ἐξέλιξιν καὶ εἰς τὸ σκότος ἢ τὸ ἡμίφως τῆς δουλείας ἐξέτειναν τοὺς θηριώδεις πλοκάμους των ἐφ' ὅσον τὸν κοινωνικὸν καὶ ἰδιωτικὸν βίον τοῦ δουλεύοντος Ἕλληνο.

Τὸ φυσικὸν πῶς διὰ τὴν περίοδον τῆς δουλείας συντηρητικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον διέκρινε καὶ τὸν θρησκευτικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν ἡμῶν βίον, σήμερον ἴσως θὰ ὑποβληθῆ εἰς τὸν πειρασμὸν τῆς ποικίλης ἐπιρροῆς τῶν νέων ἀρχῶν τοῦ συγχρόνου «δημοκρατικοῦ» ρεύματος ἀπὸ τοῦ λεγομένου «χριστιανικοῦ σοσιαλισμοῦ» μέχρι τῆς ἀναρχίας τῶν μηδενιστῶν καὶ τῆς ἐπισήμου τῶν μπολσεβικῶν ληστείας. Τὸ προανάκρουσμα ἤδη ἠκούσθη τὴν ἐπαύριον τῶν θριάμβων τοῦ Κιλκίς καὶ τῆς Κρέσνας, ὅτε οἱ λόγοι τῆς Ἀλεξανδρείας δι' ἐγκυκλίου μαλλιαρικῆς ἔθεσαν πρὸ τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου τὰ μεγάλα πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα καλεῖται ν' ἀντιμετωπίσῃ ὁ Ἕλληνας.

Μικρὸν πρότερον ἐν ὀνόματι δῆθεν τοῦ ἔθνους τὴν πρώτην ἐπίθεσιν ὑπέστη ὁ **οἶκος** καὶ ὅλοι ἐνθυμούμεθα τοὺς ἱεροὺς κεραυνοὺς ἐναντίον τοῦ οἰκογενειακοῦ «ἀκανθοχοίρου» τῆς σεμνῆς τερπεσταίας Σιβύλ-

λης, τῆς «Νέας Ημέρας». Ἐν μέσῳ δὲ τῶν τελευταίων θριάμβων τῶν ἑλληνικῶν μας ὄπλων ὁ κληρὸς τῆς Κων/πόλεως εἰς τὸν οἶστρον τοῦ ἐνθουσιασμοῦ του οὐδὲν εὔρε ἐπικαιρότερον ἢ νὰ σαλπίσῃ τὸ κήρυγμα τῆς μεταρρυθμίσεως περὶ τὸ Ζήτημα τοῦ δευτέρου γάμου τῶν κληρικῶν, τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῶν περιβολῆς καὶ παραστάσεως καὶ ἐθεωρήθη πρόδος ἢ φοίτησις τῶν ἱερέων οὐ μόνον εἰς τὰ θέατρα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ καφενεῖα.

Πάντα ταῦτα προδήλως ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ πολυῦμνητος καὶ τρισπόθητος ἐλευθερία ἤλθεν ἀκολουθουμένη ὑπὸ πλήθους μεγάλων ζητημάτων, ἢ λύσις τῶν ὁποίων κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον ἀμέσως καὶ στενωτάτα συνδέεται πρὸς τὴν μέλλουσαν εὐτυχίαν ἢ τὴν κακοδαιμονίαν τῆς φυλῆς ἡμῶν.

Καὶ δὲν εἶναι μόνον οἱ ἐσωτερικοὶ λόγοι οἱ προβάλλοντες εἰς ἡμᾶς τὴν λύσιν τῶν ζητημάτων τούτων. Ὑπάρχει οὐχὶ ὀλιγώτερον σπουδαῖος λόγος πιέζων ἡμᾶς πρὸς τοῦτο, λόγος ἐξωτερικός. Ἡ σήμερον ἔθνικὴ ἡμῶν ἀποκατάστασις καὶ πολιτικὴ ἐπέκτασις τοῦ Ἑλληνισμοῦ ὀφείλεται μὲν βεβαίως κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὴν στρατιωτικὴν καὶ πολιτικὴν ἡμῶν ὠριμότητα καὶ τὴν ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεων ἡμῶν συμμετοχὴν μας εἰς τὸν ὑπὲρ τοῦ δικαίου κατὰ τῆς κτηνώδους βίας ἀγῶνα· ἀλλ' ἐπίσης καὶ εἰς τὴν εὐμένειαν καὶ

τοὺς γενικωτέρους πολιτικούς καὶ ἐκπολιτιστικούς ὑπολογισμοὺς τῶν ἰσχυρῶν καὶ μεγάλων προστατῶν ἡμῶν καὶ συμμάχων. Τοῦτο οὐδένα τῶν Ἑλλήνων λανθάνει οὐδ' εἰμεθα ἡμεῖς ἐκεῖνοι, οἵτινες ἐγώστικῶς ὑπερφρονούντες θὰ λησμονήσωμεν ποτε τοῦτο. Οἱ ἰσχυροὶ ὅμως σύμμαχοι ἡμῶν καὶ προστάται συντελέσαντες ὥστε νὰ ἀνακτήσωμεν τὸν κλῆρον τῶν πατέρων ἡμῶν ὑπολογίζουσι τὴν ἐσωτερικὴν ἡμῶν ῥώμην καὶ ὠριμότητα, τὴν ὁποῖαν ὁ μέγας Ἡρακλῆς τῆς φυλῆς μας, διὰ τοῦ ὑπερόχου αὐτοῦ πολιτικοῦ νοῦ καὶ τῆς ἀφθάρτου φιλοπατρίας κατέστησεν εἰς αὐτοὺς πιθανωτάτην, ἐπιβλητικὴν καὶ ἀξίαν ἐμπιστοσύνης.

Εἰς τὸν μέγαν τοῦτον ἀγῶνα τοῦ ἐξόχου ἡμῶν Ἀρχηγοῦ πάντες σήμερον γνωρίζομεν πόσα καὶ ποῖα παρενεβλήθησαν προσκόμματα ὑπὸ τῶν φανερῶν ἢ ὑπόουλων ἐχθρῶν ἡμῶν, ὑπὸ ἐγώστων ψευδαδελφῶν, ὑπὸ καιροσκοπῶν καὶ κερδοσκοπῶν ἐκμεταλλευτῶν τοῦ πλοῦτου τῆς Ανατολῆς, ὑπὸ σεμνοτύφων κηρύκων τῆς δῆθεν παγκοσμίου ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος. Εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ διεθνούς ψεύδους καὶ ὠφελούμενοι ἐκ τῆς παροιμιώδους ἀμαθείας τῶν κατὰ τὴν Ανατολήν ἐν Εὐρώπῃ, οἱ πολυῦνυμοι οὗτοι κυνοραῖσταὶ τοῦ ὕλικου καὶ τοῦ πνευματικοῦ πλοῦτου τῆς Ανατολῆς ἐπεζήτησαν νὰ δηλητηριάσωσι τὴν εὐμένειαν τῶν ἰσχυρῶν πρὸς ἡμᾶς, παριστῶντες ἡμᾶς πολιτικῶς καὶ κοινωνικῶς ἀ-

νηλικούς, ανικάνους να αναλάβω-
μεν την ήγεσίαν εις την πολιτικήν
καί κοινωνικήν αναγέννησιν τῆς
Ανατολῆς.

Ταῦτα πάντα εἶνε σπουδαιότα-
τοι λόγοι πείθοντες ὅτι εἶνε ἀνάγκη
να καθορίσωμεν τὸ περὶ ἡμᾶς,
ἔδαφος, ἀναμετρήσωμεν καί ἐκτι-
μήσωμεν τὰ θετικά καί ἀρνητικά
κεφάλαιά μας καί κανονίσωμεν
τὴν θέσιν ἡμῶν ἀπέναντι τῶν πρὸ
ἡμῶν ὀρθουμένων μεγάλων κοι-
νωνικῶν καί ἠθικῶν ζητημάτων,
ἐκ τῆς προβιάσεως καί τῆς λύ-
σεως τῶν ὁποίων θὰ διαγραφῆ ἡ
ἐξέλιξις καί ἡ πορεία τοῦ νεωτέ-
ρου ἡμῶν πολιτισμοῦ. Πρὸς τοῦ-
το ὅμως πρὸ παντὸς ἀπαιτεῖται

σοβαρὰ τῶν καθ' ἡμᾶς καί τῶν πε-
ρὶ ἡμᾶς μελέτη, ἄνευ τῆς ὁποίας
ἡ μεγάλη δημιουργικὴ ἐργασία, ἡ-
τις διανοίγεται ἐνώπιόν μας, θὰ ἀ-
στοχήσῃ τοῦ σκοποῦ αὐτῆς.

Εὕρισκόμεθα δὲ ἡμεῖς ἐν τούτῳ
εἰς μᾶλλον ἐπίζηλον θέσιν, διότι
ἔχομεν πολλὰ πρότερον παραδείγ-
ματα λαῶν μεγάλων, εὐρεθέντων
εἰς τὴν αὐτὴν ὡς καί ἡμεῖς θέσιν,
ἔχομεν δὲ καί τὴν πλουσιωτάτην
ἱστορίαν μας, τῆς ὁποίας τὰ δι-
δάγματα εἶνε ἀθάνατα καί οἱ ἀ-
σφαλέστεροι ὁδηγοὶ εἰς τὸ προ-
κείμενον μέγα ἔργον τῆς ἀνασυν-
τάξεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

A.N.A.

(Ἐπεται συνέχεια)

ΠΑΡΑΔΕΙΠΤΟΜΕΝΑ

ΕΚ ΤΟΥ Α΄ ΤΕΥΧΟΥΣ ΤΟΥ "ΙΕΡΟΥ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ,"

Τὰ μεγάλα ἐθνικά γεγονότα, ὧν
ἀπαρχὴ ἔγινεν ἡ κατάληψις τῆς με-
γάλῃς ἡμῶν πόλεως, συνεκλόνησαν
τὸν ἀπανταχοῦ Ἑλληνισμόν, ὅστις ἔ-
σπευσε ποικιλοτρόπως νὰ ἐκδηλώσῃ
τὴν χαρὰν καί τὸν δίκαιον ἐνθουσια-
σμόν του ἐπὶ τῇ θαυμαστῇ τῆς φυλῆς
ἡμῶν ἀποκαταστάσει. Ἐπειδὴ δ' ἡ
Α, Σ. ὁ γεραρὸς ἡμῶν Μητροπολίτης
κ. Χρυσύστομος καί ὡς ἐκ τῆς θέσε-
ως αὐτοῦ ὡς ποιμενάρχου τῆς Ἐκκλη-
σίας Σμύρνης καί ὡς ἐκ τοῦ ἐνθέου
ζήλου, τὸν ὁποῖον ἐν θαυμασίᾳ εὐ-
ρύτητι ἀντιλήψεως καί μετ' ἀκαμά-
του ἐνεργητικότητος ἐπεδείξατο καί
πάντοτε μὲν ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὸ προπα-
ρασκευαστικὸν στάδιον τῆς κατοχῆς
καί κατὰ τὴν ἐξέλιξιν αὐτῶν τῶν γε-
γονότων καί μέχρι σήμερον ἔτι ἐπι-
δεικνύει, συγκεντρῶν περὶ ἑαυτὸν καί
διευθύνων πολυμερῆ καί ἀκανθωδε-
στάτην ἐργασίαν, κατέστη ὁ φύσει
καί θέσει πρῶτος ἀντιπρόσωπος τῆς
ἀπελευθερωθείσης προσφιλοῦς εἰς πάν-
τα Ἑλληνα Σμύρνης, πρὸς αὐτὸν δι-
καίῳ τῷ λόγῳ μικροὶ τε καί μεγάλοι,
μακρόθεν καί ἐγγύθεν, ἐπιφανεῖς καί
ἄγνωστοι ἐν ἀγαστῇ ὅμως πάντες πα-
τριωτικῇ συναυλίᾳ ἀπέτειναν τῆς ἐν-
θέου αὐτῶν χαρᾶς τὴν ἐκδήλωσιν εἰς
τηλεγραφήματα καί ἐπιστολάς. Ταῦ-
τα δὲ πάντα ἀποτελοῦσι προδήλως ἰ-

στορικά καί πραγματικά μαρτύρια
τῆς ψυχολογικῆς καταστάσεως σήμε-
ρον τοῦ πανηγυρίζοντος ἔθνους ἡμῶν
καί δύνανται καί πρέπει νὰ κατα-
στῶσι κοινὸν κτῆμα διὰ τῆς δημοσι-
εύσεως, ὅπως ὅλοι πεισθῶσι περὶ τῆς
δυνάμεως τῆς ἐθνικῆς ἀλληλεγγύης,
καί τοῦ βάθους καί ὕψους τοῦ προ-
τέρου πόνου καί τῆς φυσικῆς σήμερον
χαρᾶς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Εἰς τὰ ἔγγραφα ταῦτα εἶνε ὅλως
φυσικὸν ἔτι ἀποδίδεται ὁ ὀφειλόμενος
ἔπαινος καί θαυμασμός πρὸς τὴν Α.
Σεβασμιότητα, οὐχὶ πάντως κατὰ τὸ
παροιμιῶδες γὰρ χάρι τοῦ βασιλικοῦ
ποτίζεται κ' ἡ γλάστρα· ἀλλὰ διότι
αἱ μέχρι τοῦδε πρὸς τὸ ἔθνος ὑπηρε-
σίαι αὐτοῦ εἶναι ἀνώτεροι πάσης ὑ-
ποψίας καί ὑπέρτεροι πάσης μικρολο-
γίας. Οἱ τὸν καλὸν ἀγῶνα ἀγωνιζό-
μενοὶ πρέπει νὰ στεφανοῦνται· ὁ δὲ
προκείμενος ἀγῶν, ὁ καταλήξας εἰς
τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἑλληνικῆς
φυλῆς, εἶνε ἀγῶν παμμέγιστος μὲ ἄ.
θλον τὸ μεγαλεῖον τῆς φιλότατης Ἑλ-
λάδος καί πρωταγωνιστὴν τὸν μέγι-
στον πολιτικὸν νοῦν τῆς φυλῆς ἡμῶν
καί συναγωνιστὰς τοιοῦτους, οἷος καί
ὁ ἔξοχος ἡμῶν ποιμενάρχης. Ἀς νι-
κήσῃ λοιπὸν ἡ ἀλήθεια καί ἡ δικαι-
οσύνη τὴν μετριοφροσύνην αὐτοῦ καί

ας μὴ θεωρήσῃ τις ἄκαιρον θυμίαμα ὅτι εἰς τὰ δημοσιεύμενα ἔγγραφα ἐν τῷ γενικῷ θαυμασμῷ καὶ τῇ χαρᾷ στεφανοῦται καὶ ἡ Α. Σ. καὶ γεραίρεται διότι εἰργάσθη καὶ συνεβάλετο εἰς τὸ μέγα κοινὸν ἀγαθόν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΣΧΟΛΗ

πρὸς τὴν Σμύρνην

Καὶ πρῶτον εὐχαρίστως δημοσιεύομεν τὸ ὡραῖον συγχαρητήριο τῆς γενναίας Ριζαρείου Σχολῆς, ἣτις πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος ἐώρτασε τὴν 75 ἐπετηρίδα τῆς ιδρύσεώς της, καὶ ἣτις διὰ τοῦ διαπρεστάτου Διευθυντοῦ αὐτῆς ἀρχιμανδρίτου κ. Χρυσόστομου Α. Παπαδοπούλου, καθηγητοῦ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ, ἔσπευσε νὰ προσαγορεύσῃ τὴν ἐλευθερωθεῖσαν Σμύρνην διὰ τῆς ἐξῆς ἐπιστολῆς.

Σεβασμιώτατε Δέσποτα,

Ἡ Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ συμμετέχουσα τῆς πανελληνίου ἀγαλλιάσεως ἐπὶ τῇ ἀπελευθέρωσιν τῆς Σμύρνης, ὑποβάλλει δι' ἐμοῦ συγχαρητήριον πρόσρησιν πρὸς τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα, τὸν ἀγγελὸν τῆς Ἐκκλησίας Σμύρνης, κάλλιστα γινώσκουσα τοὺς ἀγῶνας αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους. Ἡ ὑμ. Σεβασμιότης, μυρίας ὑποστάσα κακουχίας πρὸς στηριγμὸν καὶ διάσωσιν τοῦ ποιμνίου αὐτῆς, εὐλόγως θὰ καταλάβῃ ἐξαιρετικὴν θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ συγχρόνου Ἑλλη-

νισμοῦ, ὅστις παλαίσας πρὸς τὴν ἀνύποιστον τουρκικὴν τυραννίαν ἐξέρχεται νῦν ἐκ τῆς ἀπεριγράπτου δοκιμασίας, ἀλώβητον διασώζων τὴν τε θρησκευτικὴν καὶ ἐθνικὴν συνειδησιν. Ὁ ἑλληνισμὸς εἰσέρχεται εἰς νέαν περίοδον τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ ἐπ' ἀγαθῇ τῆς ἀνθρωπότητος, ἀναμφιβόλως δὲ κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν ταύτην θὰ πρωτοστατήσῃ ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἣς σέμνωμα ἀποτελεῖ ἡ ὑμετέρα Σεβασμιότης.

Ἐπικαλούμενος δὲ τὰς εὐχὰς Αὐτῆς καὶ εὐλογίας διατελῶ μετὰ σεβασμοῦ καὶ μετὰ πάσης τιμῆς

Ἀρχιμανδρίτης

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Μαΐου 1919

Ἐν Κων)πόλει τῇ 20)5)919

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤ. ΚΑΤΟΧΗΣ

ΕΝ ΚΩΝ)ΠΟΛΕΙ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΟΥ

κ. Γ. ΚΑΤΕΧΑΚΗ

Σεβασμιώτατε,

Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, καθ' ἃς σύμπας ὁ ἑλληνισμὸς δακρῶν ἐκ χαρᾶς καὶ μετὰ καρδίαν πάλλουσαν ἐξ ἐλπίδων χρηστῶν εὐελπισ προσατενίζει τὸ μέλλον ἀπεκδεχόμενος μετὰ πεποιθήσεως τὴν πλήρη αὐτοῦ ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΤΟΥ κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Σ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ

ΛΥΚΕΙΟΥ

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Σεβασμιότητα τὸν Μητροπολίτην τῆς ἐλευθέρας Ἑλληνικῆς Σμύρνης Κον Χρυσόστομον

Σεβασμιώτατε,

αὐτομάτως ἡ διάνοια παντὸς φιλαπάτριδος στρέφεται πρὸς ἐκείνους οἵτινες, διὰ τῆς ἀκλονήτου ἐπιτὸ Δίκαιον τῆς Φυλῆς πεποιθήσεως αὐτῶν καὶ διὰ τῆς ἀόκνου καὶ θερμουργοῦ αὐτῶν ἐθνικῆς ἐργασίας προελείαναν καὶ τὰ μέγιστα συνετέλεσαν εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν ἐνεστωσῶν συνθηκῶν.

ὑπὸ τοιαύτας δὲ περιστάσεις δὲν ἦτο δυνατόν εἰμὴ πᾶς Ἕλληνα νὰ στρέψῃ τὴν διανοίαν του πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον ἱεράρχην τῆς ἀπελευθερωθείσης ὡραίας Ἰωνίας, ὅστις οὐδέποτε ᾤκησε νὰ θυσιάσῃ καὶ τὴν ζωὴν του ἀκόμη ὑπὲρ τοῦ Ἐθνικοῦ μεγαλείου, οὐτινος ὑπῆρξεν ἀνεπιφύλακτος ἐργάτης καὶ πολύτιμος συντελεστής.

Τοῦτον ἤδη καὶ ἐγὼ παράκαλῶ ὅπως δεχθῇ ἐπὶ τῇ ἀρξαμένη ἐκπληρώσει τῶν ἐθνικῶν πόθων τὰ θερμότερα συγχαρητήριά μου καὶ ἐπικαλοῦμαι τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας αὐτοῦ.

Γ. ΚΑΤΕΧΑΚΗΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14)5)919

Μὲ συγκίνησιν δυσκόλως περιγραφομένην, μετὰ χαρὰν ἀνέκφραστον παρηκολουθήσαμεν τὴν προετοιμασίαν, τὴν ἐπιβίβασιν ἐπιτῶν πλοίων, τὴν ἀποβίβασιν ἐπὶ τῆς Ἰωνικῆς ἀκτῆς τῆς εὐτυχοῦς Σμύρνης τῶν ἀπελευθερωτικῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων μας. Καὶ ἤδη μετὰ τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων πάντες παρακολουθοῦμεν τὴν ἐπέκτασιν τῆς στρατιωτικῆς κατοχῆς εἰς ὀλόκληρον τὸν νομὸν μας καὶ ἔτι πλέον, τὴν πραγματικὴν ἔνωσιν μετὰ τῆς μητρὸς καὶ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ σωτήρος Ἐλευθερίου Βενιζέλου ἀναμένομεν καὶ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ τὴν ἀμεσον ἀποκατάστασιν ἐν βραχεῖ χρονικῷ διαστήματι.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἰδίᾳ ὁ νοῦς ἡμῶν στρέφεται εἰς τὴν δράσιν καὶ τὰς ἐνεργείας τῆς ὑμ. Σεβασμιότητος, παρ' ἧς πάντες μὲν ἰδίᾳ δὲ οἱ γνωρίζοντες Αὐτήν, ὡς ἐγὼ, ἀναμένομεν πολλά. Καθόσον ὅπως γνωρίζετε καλῶς ἡ πεπολιτισμένη Εὐρώπη, ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἀναμένει ἀπὸ ἡμᾶς νὰ ἀποδείξωμεν αὐτῇ διὰ τῶν ἔργων

ὅτι οὐ μόνον εἴμεθα ἄξιοι τῆς παρεχομένης ἡμῖν ἐλευθερίας, ἀλλ' ὅτι εἴμεθα ἱκανοὶ ὡς ἡμᾶς αὐτοὺς νὰ διοικήσωμεν καὶ τοὺς ἄλλους ἐπίσης λαοὺς νὰ ἐκπολιτίσωμεν καὶ μετὰ δικαιοσύνης καὶ ἐνότητος καὶ ἰσονομίας διοικούντες καὶ διαπαιδαγωγούντες αὐτοὺς ὀδηγήσωμεν αὐτοὺς εἰς τὸν πολιτισμόν. Αὐτὸς εἶναι ὁ κλῆρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἐν Ανατολῇ ἡ ἀρχομένη κρίσις, ὡς εἶπεν καὶ ὁ κ. Στεργιάδης, εἶνε ἡ λαμπρὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ περίοδος. Διὰ τὸ ἔργον δὲ τοῦτο ἡ Ὑμ. Σεβασμιότης εἶναι ἀπὸ Θεοῦ κεκλημένη καὶ ὑπὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰς Αὐτὴν ἀφοσιώσεως τῶν πνευματικῶν Αὐτῆς τέκνων νὰ ἐργασθῇ ὅπως θέσῃ τὰς στερεὰς βάσεις τοῦ μεγάλου ἐκπολιτιστικοῦ ἔργου· εἰς τοῦτο δὲ

ἀσφαλῶς θὰ ἔχη τὴν πανίσχυρον βοήθειαν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἐπὶ τῷ εὐτυχιστάτῳ τούτῳ γεγονότι τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς προσφιλεστάτης πατρίδος μου καὶ γενετείρας Σμύρνης, συγχαίρω τὸν Πνευματικὸν Πατέρα καὶ ποιμένα αὐτῆς καὶ εὐελπιστῶ ὅτι τάχιστα θὰ ἴδωμεν αὐτὴν πάντες ἀνερχομένην εἰς δύναμιν πολιτισμοῦ ὅπου ἡ Ὑμετέρα Σεβασμιότης καὶ πάντες οἱ ἀγαπῶντες αὐτὴν ἐφιλοδόησαν.

Μετ' ἀγάπης σεβασμοῦ καὶ ἄκρας ἐκτιμήσεως ἀσπαζόμενος τὴν ὑμετέραν δεξιὰν διατελῶ

ὕμέτερος

Α. Σ. Αναστασιάδης

Καθηγ. τοῦ Βαρβακείου Λυκείου.

Ν. Χ. Κ. ΚΩΣΤΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ *

ΠΕΡΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΣΜΥΡΝΗΣ

ΑΠΟ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Βασίλειος. Εγεννήθη τῇ 25 Μαρτίου 1834 ἐν Ζαγορίστῃ ἢ Ζαγορισιάνῃ κώμῃ παρὰ τὴν Καστορίαν ἐν Μακεδονίᾳ, ἐκ πατρὸς Ἀστερίου καὶ μητρὸς Αἰκατερίνης θυγατρὸς Νικολάου ἱερέως. Μετ' ἀτελῆ στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἀφίκετο τῇ 6 Δεκεμβρίου 1847 εἰς Κων)πολιν ἐνθα κατ' ἀρχὰς ἐμαθήτευσεν ἐν τῇ ἐνοριακῇ σχολῇ τῆς Βλάχας καὶ εἶτα ἐν τῷ

Σημ. Σ. Ι. Π. Μετ' εὐχαριστήσεως συνεχίζοντες τὴν δημοσίευσιν τῆς μελέτης τοῦ κ. Ν. Χ' Κωστῆ, τὴν διακοπεῖσαν ἐκ τῆς ἀναστολῆς τῆς ἐκδόσεως τοῦ Περιοδικοῦ ἡμῶν, κρίνομεν καλὸν διὰ τὴν ἐνότητα τῶν περὶ τοῦ ἀειμνήστου μητρ. Βασιλείου πληροφοριῶν ν' ἀναδημοσιεύσωμεν αὐτὰς ἀπ' ἀρχῆς, ἐκ τοῦ ἀρθ. 166 τῆς Α'. περιόδου σελ. 2662—2686.

προπαιδευτικῷ σχολείῳ τοῦ Φαναρίου καὶ τέλος ἐν τῇ Πατριαρχικῇ τοῦ Γένους σχολῇ. Μετὰ πολλὰς δὲ περιπετείας εἰσήχθη ὡς τρόφιμος τῷ 1853 εἰς τὴν Θεολογικὴν σχολὴν τῆς Χάλκης, ἐνθα διεκρίθη διδασκόμενός τε καὶ διδάσκων καὶ μάλιστα τὸ συντακτικὸν τῆς Λατινικῆς γλώσσης. Ἐτι ἐν ταύτῃ μαθητεύων προεχειρίσθη εἰς διάκονον τῇ 13 Μαρτίου 1860 ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ, τοῦ Σταυρουπόλεως Κωνσταντίνου Τυπάλδου, ἀποφοιτήσας δὲ τῷ αὐτῷ ἔτει προσελήφθη ὑπὸ Νικαίας Ἰωαννικίου τοῦ ἀπὸ Νύσσης ὡς ἀρχιδιάκονος ὑφ' οὗ καὶ ἐχειροτονήθη τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1865 ἐπίσκοπος, ὅτε καὶ ἀνήχθη εἰς μητροπολίτην Ἀγγιάλου, συλλειτουργούντων τοῦ Νυσσάβας Ἀνθίμου καὶ τοῦ Κασσανδρείας Ἰγνατίου.

Προσκληθείς ὑπὸ τῆς Μ. Εκκλησίας ἐξ Αγγιόλου ἀνέλαβε τῇ 30 Νοεμβρίου 1869 τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς διατελέσας μέχρι Ιουλίου 1872 ὅτε ἀντικαταστάθη ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου Φωτεινοῦ καὶ ἐπανήλθεν εἰς Αγγιόλον.

Δὲν μετέσχε τῆς κατὰ Σεπτ. 1872 συνοδικῆς ἀποκηρύξεως τῶν Βουλγάρων ὡς σχισματικῶν, καίτοι συνυπέγραψεν ὡς συνοδικὸς τῇ 27 Ἀπριλίου 1872 ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ανθίμου τοῦ στ' τοῦ καλοῦντος τοὺς ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξους ἀρχιερεῖς σὺν τῇ γνώμῃ τῶν ἄλλων πατριαρχῶν εἰς σύνοδον κατὰ τούτων (Πρὸβλ. Κωδ. Χρυσανθ. Μελετ. Β' σελ. 54).

Κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος κατέλιπε τὴν Αγγιόλον ἔνεκα ζητήματός τινος προκληθέντος ἐκ τῶν ἀλυκῶν τοῦ τόπου ἐκείνου καὶ ἐπανήλθεν ὡς διευθυντῆς εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ θέσιν, ἔνθα παρέμεινε μέχρι τοῦ 1877. *)

*) Σήμερον ἐπιτρέπεται νὰ δημοσιευθῇ ὁ ἀληθὴς λόγος τῆς κατὰ τὸ 1877 ἀπομακρύνσεως τοῦ Βασιλείου ἐξ Αγγιόλου. Τοῦτο προήλθε κατόπιν καταγγελίας τούρκων τινῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ ἐκδηλώσει συμπαιδείας πρὸς τοὺς προελαύνοντας ἐλευθερωτὰς Ρώσους. Ἐκ τῶν συνεπειῶν καὶ ἐκ τῆς καταγγελίας ταύτης ἔσωσε τὸν μκκ. Βασιλεῖον ὁμέγα ἰσχύων τότε προστάτης καὶ ἐκτιμητῆς αὐτοῦ ἀοιδίμος Γεώργιος Ζαρίφης. (Σ. Ι. Π.)

Ἀντικατασταθεὶς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ ὑπὸ ἄλλου μητροπολίτου προέστη ὡς τέως Αγγιόλου τῆς ἐν Πέτραν ἐνορίας τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου ἀπὸ τοῦ 1878.

Μεταβὰς αὐθις ὡς μητροπολίτης εἰς Αγγιόλον τῷ 1882 ἐποίμαινεν ἐκεῖ, ὅτε τῇ 28 Δεκεμβρίου 1884 ἔμαθε τὴν γενομένην τῇ 22 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐν Κων)πόλει ἐκλογὴν αὐτοῦ ὡς μητροπολίτου Σμύρνης. Ἀπεχαιρέτισεν ἄκων τὸ τέως ποιμνιον αὐτοῦ τῇ 18 Ἰανουαρίου 1885 καὶ ἀπέπλευσε διὰ Πύργου εἰς τὴν πρωτεύουσαν, ἔνθα διατρίψας ἐπί τινος ἐβδομάδας ἀπῆρεν ἐκεῖθεν τῇ 6 Μαρτίου καὶ ἀφίκετο εἰς Σμύρνην τῇ 8 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, ἡμέρα Παρασκευῆ. Τὰς πλείστας τῶν εἰδήσεων τούτων ἀρνούμεθα ἐκ τῆς αὐτοβιογραφίας αὐτοῦ δημοσιευθείσης ἐν τῇ «Αμαλθείᾳ» ἐν ἀρ. 8439 τῇ 27 Ἰουνίου 1906 καὶ ἐξ ἰδιογράφων σημειώσεων. (Πρὸβλ. καὶ Κωδ. Χρυσάνθου Μελετ. Β' σελ. 119 καὶ Γ' ἀρ. 1186.)

Ἀμα ἔλθων εἰς Σμύρνην ἀνεκάρινε νέον Κώδικα τῆς Μητροπόλεως πρὸς ἀναγραφὴν τῶν ἀπὸ τοῦδε καὶ ἐφεξῆς πρακτικῶν καὶ ἐγγράφων περισυλλέγων αὐτόθι ἐπιμελῶς καὶ ἀποσπάσματα ἐφημερίδων καὶ ἄλλων ἐντύπων. Τὸν κώδικα τοῦτον ὑπαρτίζοντα πέντε παχεῖς τόμους μέχρι τοῦ 1908 χαρακτηρίζομεν πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Εὐαγγ. Σχολῆς ἐναποκειμένου παλαιοῦ (1690-1863) διὰ τῆς βραχυγραφίας Νεωτ. Μητρ. Κωδ.

Ἐπίσης δὲ ἐκανόνισε τὰς ὥρας τῶν ἀκολουθιῶν τῆς Μ. Εβδομάδος, ἥτις τάξις διατηρεῖται μέχρι σήμερον.

Κατὰ τὸ αὐτὸ τῆς ἀφίξεως εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ἔτος μετέβη ὁ μητροπολίτης Βασίλειος ὡς ἔξαρχος μετὰ τοῦ τότε Ρόδου καὶ νῦν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. κ. Γερμανοῦ τοῦ Ε' εἰς Σάμον πρὸς ἐξέτασιν τῶν κατὰ τοῦ ἐκεῖ μητροπολίτου Γαβριὴλ αἰτιάσεων.

Δις δὲ ὕστερον διετέλεσεν ὡς συνοδικὸς Σμύρνης, ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ανθίμου τοῦ Ζ' ἀπὸ Ἰουλ. — Δεκ. 1895 καὶ αὐθις ἐπὶ τῆς δευτέρας πατριαρχείας τοῦ ἄρτι μεταστάντος ἀοιδίμου Ἰωακείμ τοῦ Γ' ἀπὸ 1902—1904.

Ἐπὶ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ἀρχιερατείας τοῦ μητροπολίτου τούτου μετηνέχθη τὸ παρθεναγωγεῖον τῆς Αγίας Φωτεινῆς ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ καταστήματος παρὰ τὸν ὁμώνυμον ναὸν εἰς ἣν νῦν κεῖται θέσιν, ἀγορασθέντων δύο κτημάτων τῇ φροντίδι τῆς οικείας ἐφορείας καὶ ἀναλώμασι τῶν ἀειμνήστων ἀδελφῶν Κιουπετζόγλου, τοῦ Δημητρίου (+ 1898) καὶ τῆς Σοφίας (+ 1904), κληρονόμων τῆς οὐσίας καὶ τῶν φιλανθρωπικῶν αἰσθημάτων τοῦ προαποθανόντος (τῷ 1873) ἀδελφοῦ αὐτῶν Ηλία καὶ οἰκοδομηθέντος ἐπὶ τῆς θέσεως τῶν κτημάτων τούτων τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου δαπάνῃ τῶν αὐτῶν ἀδελφῶν, τῷ 1886 καὶ 1887, οἵτινες καὶ ζῶντες καὶ μετὰ θάνατον εὐηργέτησαν πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως τὰ φιλαν-

θρωπικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα καὶ τοὺς ναοὺς τῆς Ορθοδόξου κοινότητος. (Βλ. εἰς Βιβλίον πρακτικῶν τῶν συνεδριάσεων ἐνθ. ἀν. ἐν ἀριθ. 148—151). Ἐπειδὴ δὲ τὸ κτίριον τοῦτο ἀπεδείχθη σὺν τῷ χρόνῳ μὴ λίαν στερεὸν καὶ ἀνεπαρκὲς διὰ τὸ πλῆθος τῶν μαθητριῶν ἐγένετο ἀπόφασις ὅπως ἀνοικοδομηθῇ μεγαλύτερον, ὑψηλότερον καὶ καθ' ὅλους τοὺς κανόνους τῆς ὑγιεινῆς, τῇ δὲ 21 Νοεμβρίου 1910 κατετέθη ὁ θεμέλιος λίθος τούτου ὑπὸ τοῦ νῦν Αγ. Σμύρνης κ. Χρυσοστόμου, προσφωνήσαντος καταλλήλως.

Ὡσαύτως τῷ 1886—1887 καταδαφίσθη καὶ ἀνοικοδομήθη ἐκ βάθρων ἢ ἀπὸ τοῦ 1783 ὑφισταμένη παλαιὰ μητρόπολις καὶ ἐγκατέστησαν ἐν τῷ νέῳ κτιρίῳ, ὡς καὶ πρότερον, τὰ γραφεῖα τῆς Κοινότητος, τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου καὶ ἄλλα τινὰ (Πρὸβλ. Βιβλίον πρακτικῶν ἐνθ. ἀν. ἀρ. 131—141). Τῷ δὲ 1888 ἀνεθεωρήθη ὁ τῷ 1877 ψηφισθεὶς κανονισμὸς τῆς Ορθοδόξου Ἑλλ. Κοινότητος, ἐπικυρωθεὶς ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Διονυσίου τοῦ Ε' καὶ τύποις ἐκδοθεὶς τῷ αὐτῷ ἔτει.

Ἐπὶ τοῦ μητροπολίτου Βασιλείου ἐκτὸς τῆς ἀπόπερατώσεως τῶν πρότερον οἰκοδομουμένων ναῶν ἀνηγέρθησαν νέοι τοιοῦτοι οἶον :

1) Ὁ τοῦ Αγίου Τρύφωνος ἐν τῇ συνοικίᾳ Τσικουδιᾶς ἢ Τερμίνθου, συσταθείσης ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἀνάγερσιν τοῦ ναοῦ καὶ σχολείου ἀρρένων καὶ θηλέων κατ'

Ιούλιον τοῦ 1889. (Πρὸβλ. Νεωτ. Μητρ. Κωδ. Β' σελ. 273), Κατὰ Μάϊον τοῦ 1892 ἐξητήθη διὰ τοῦ Πατριάρχου Νεοφύτου Η' παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἄδεια τῆς οἰκοδομήσεως (αὐτόθι σ. 253) τοῦ ναοῦ ὅστις ἐπερατώθη τῷ 1904 ἀρξάμενος τῷ 1894.

2) Ο μεγαλοπρεπὴς καὶ μετὰ περιβλέπτου τρούλλου ναὸς τῆς Αγ. Αἰκατερίνης παρὰ τὸν μικρὸν ὁμώνυμον ναὸν τῆ ἐνεργεία εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἐκλεχθείσης ἐπὶ Μητροπόλεως τῆ 18 Μαΐου 1890 (αὐτοθ. σελ. 91) ἣτις ἐπελήφθη ἀμεσῶς τῶν ἐργασιῶν καὶ διὰ πολυειδῶν συνδρομῶν καὶ διὰ λαχείων ἤρξατο τῆς οἰκοδομίας περατωθείσης τῷ 1902, κατεδαφισθέντος δὲ ἐν τῷ μεταξύ τοῦ παλαιοῦ μικροῦ ναοῦ.

3) Ο ναὸς τῶν Γενεθλίων τῆς Θεοτόκου ἐν τῇ συνοικίᾳ Φασουλᾶ ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ ὁμώνυμου προσκυνήματος, μετοχίου τῆς ἐν Μεσσηνίᾳ μονῆς τοῦ Βουλκάνου (Ἰωάννης) γνωστοῦ, ἀπὸ τοῦ 1818 πιθανῶς, πάντως μὲν ἀπὸ τοῦ 1824 (Κατάστιχ. Αγ. Φωτεινῆς 1813—1818 καὶ Αρχ. Δημογερ. Α. 39). Ἡ μονὴ αὕτη ἔστειλεν εἰς Σμύρνην **πικτωτάς** ἱερομονάχους ἢ ἄλλους ἱερωμένους ὡς ἐπιτρόπους κατὰ τὸ εἰωθός, ἐξ ὧν γνωστότερος ἦτο ὁ Παπᾶ Πανάρετος ἢ Ενάρετος διατελέσας ἤδη ἀπὸ τοῦ 1827 μέχρι τοῦ 1848 καὶ ἐπέκεινα.

Τῆ 6 Μαρτ. 1886 ὑπεγράφη πρακτικὸν τῶν ἐν Σμύρνη Ὀρθοδόξων ναῶν πρὸς ἴδρυσιν δημοτικῶν σχολείων ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ καὶ τῆ

20 Ιαν. 1888 διωρίσθησαν τὰ μέλη τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου (Νεωτ. Μητρ. Κωδ. Ασ. 84 καὶ 232-233), ὅστις καὶ ἀπηύθυνεν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Πατέρας τοῦ Βουλκάνου ἐξαιτούμενος τὴν παραχώρησιν τοῦ μετοχίου Σμύρνης πρὸς ἴδρυσιν ὀρθοδόξου σχολείου καὶ αὐθις ἀπηυθύνθη πρὸς τὸν ἀγ. Αθηνῶν Γερμανὸν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου τῆ 6 Μαρτίου 1890 (αὐτόθι Α' σ. 333 καὶ Β' σ. 77 καὶ 220-221).

Παραχωρηθέντος τέλος τῷ 1892 τοῦ μετοχίου εἰς τὴν Κοινότητα Σμύρνης ἠγοράσθησαν τὰ πέραξ αὐτοῦ κτήματα βαθμηδὸν τῆ προσφορᾶ καὶ κληροδοτήμασι πολλῶν φιλοθρήσκων καὶ ἤρξατο κτιζόμενος ὁ ναὸς ἐν μέρει ἐπὶ τῆς ἀκριβοῦς θέσεως τοῦ παλαιοῦ μετοχίου καὶ ἐπερατώθη τῷ 1901.

Πρότερον δὲ ἦτοι τῆ 2 Ιουλίου 1889 κατετέθη ὁ θεμέλιος λίθος τῆς Δημοτικῆς Σχολῆς τῶν ἀρρέων ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ καὶ τῷ 1895 ἰδρῦθη καὶ χωριστὸν παρθεναγωγεῖον ἅτινα ὅμως ὕστερον μὴ ἐπαρκούντων τῶν ἰδίων πόρων ἀνελήφθησαν ὑπὸ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς μέχρι τῆς βελτιώσεως τῶν οικονομικῶν τοῦ ναοῦ.

Ἐπίσης ἐπὶ Βασιλείου ἐκτίσθησαν καὶ μικρότεροί τινες ναοὶ ἐν τοῖς προαστίοις καὶ χωρίοις. Ἦτοι ὁ τῆς Αγ. Μαρκελλῆς ἐν τῇ θέσει Δαραγάτσι ἐν ἔτει 1904.

Ο τῆς Αγίας Αννης ἐν τῇ θέσει Σινεκλὶ ἢ ἐπὶ τὸ ἑλληνικώτερον Μυιαία παρὰ τὰς Α. κλιτύας τοῦ

Πάγου τῷ 1904, μικρὸν μᾶλλον παράπηγμα οὐ μακρὰν τοῦ ὁμώνυμου προσκυνήματος τοῦ ὑψηλότερον κειμένου καὶ γνωστοῦ ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1825 (πρὸβλ. Τεφτέριον τῶν ἐφημερίων τῶν ἐτῶν 1825-1826).

Ο τῆς Αγίας Κυριακῆς παρὰ τὴν θέσιν Χαλκᾶ-Μπουναρ ἢ τὰ καλούμενα Λουτρα τῆς Αρτέμιδος ἐπὶ προσκυνήματος μνημονευομένου ἠδη τῷ 1840 (Πρὸβλ. Αρχεῖον Δημογερ. Γ' 4 ἀρ. 1025).

Ο τοῦ Αγίου Θεράποντος ἐν Περικλύστοις ἢ Μπουναρμπασι τῷ 1889, ὅστις ἅγιος ἐλατρεύετο ἐκεῖ ἀπὸ πολλοῦ ἐν ἐξοχικῷ προσκυνήματι.

Ο τῶν Αγίων Αναργύρων ἐν τῷ συνοικισμῷ ἢ χωριδίῳ τῆς Λευκαίας Πηγῆς ἢ Καβακλὶ Μπουναρ οὐχὶ λίαν μακρὰν τῶν ἐρειπίων ἀρχαίου χριστιανικοῦ νοοῦ ἀνακαλυφθέντος τῷ 1871 ἐν τῇ θέσει τῆ καλουμένη τοῦ Κιατίπογλου ἀπὸ τοῦ Γιουμπρουκτζί Ἀγᾶ ἀδελφοῦ τοῦ διαβοήτου μουσελίμου Σμύρνης Μεχμέτ Κιατίπογλου, ὡς ἐν τοῖς περὶ Ανθίμου τοῦ Α' εἴρηται.

Ο ἀνακαλυφθεὶς ναὸς ἐταυτίσθη ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Α. Φοντριέρ κατ' ἰδίαν εἰκασίαν πρὸς τὸν Ἁγιον Γεώργιον τὸν Εἰσωκαστρίτην, τὸν γνωστὸν ἐκ τῶν ἐγγράφων τῆς μονῆς τῶν Λέμβων (ιδὲ εἰς σελ. 17 τῆς ἄνωθι μνημονευθείσης πραγματείας αὐτοῦ ἐν τῇ μεταφράσει Α. Ζάκα). Οἱ πάροικοι τοῦ συνοικισμοῦ τούτου ἠτήσαντο εὐθὺς κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο παρὰ τῆς Μητροπόλεως τὴν κτίσιν ναοῦ τοῦ Τιμί-

ου Σταυροῦ ἐν τῷ τόπῳ τοῦ ἀρχαίου, τῆ δραστηρίῳ πλήν ἀτελεσφόρῳ ἐνεργείᾳ τοῦ ἀειμνήστου Ἰκεσίου Λάτρη, ὅστις καὶ ὠνόμασε τὸν συνοικισμὸν τούτον τὸ Δῖον ἐκ τινος ἀρχαίας εὐρεθείσης ἐκεῖ ἐπιγραφῆς, ἀλλὰ προσέκρουσαν εἰς σφοδρὰν ἀντίστασιν τοῦ τότε Σμύρνης Μελετίου, μάλιστα δὲ τοῦ Μυρέων Κυρὶλλου καὶ τινῶν τῶν προκρίτων (Πρὸβλ. καὶ Νεολόγον Κων)πόλεως τοῦ ἔτους 1871). Τέλος πληθυνομένων τῶν κατοίκων τοῦ συνοικισμοῦ ἐκεῖνου κατωρθώθη ἡ σύμπηξις ἀπὸ Σεπτ. 6 1886 μικροῦ ναοῦ ἄλλου ὀνόματος, τοῦ τῶν Αγίων Αναργύρων περατωθέντος κατ' Ἀπρίλ. 1890 τῆ ἐνεργείᾳ ὕστερον καὶ ἰδίας ὁμώνυμου ἀδελφότητος μεριμνησάσης καὶ περὶ σχολείων. Νῦν δὲ ἀνοικοδομεῖται εὐρύτερος.

Ο τῆς Αναλήψεως ἐν Βαϊρακλή, τῆ ἀρχαία Βάρει τῆς μονῆς τῶν Λέμβων κατὰ τινὰς, ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ ἔτους 1895.

Ο τῆς Μυρτιδιωτίσεως ἐν Μερσινλί, παραγομένου τοῦ ὀνόματος ἐκ τοῦ πρὸς τὸν Κουκλουτζᾶν καὶ ἐν τῇ πεδιάδι τοῦ Βουρνόβα ὅνακίου Μερσινλί μπουναρ, συμπληθέντος τοῦ πρώτου παραπήγματος τῷ 1891 καὶ κτιζομένου τοῦ ναοῦ ὕστερον ἀπὸ τοῦ 1895.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἱεράρχου ἐκτίσθησαν προσέτι οἱ ἐξῆς ναοί :

Ο τῆς Μεταμορφώσεως ἐν Καλλιθέᾳ ἢ κοινῶς Καραντίνα ἐλκυσθη τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ παλαιοῦ λοιμοκαθαρηρίου τῆς πόλεως, μη-

κέτι σφζομένου, ὅστις ναὸς ἀπεφασίσθη κατ' ἀρχὰς νὰ ἰδρυθῆ εἰς μνήμην τῆς Ἁγίας Μαρίας ἐνεκα τοῦ σφοδροτάτου σεισμοῦ τῆς 17 Ἰουλίου 1880, ὅτε ἀνηγέρθη καὶ μικρὸν προσκίνημα ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας ἐκείνης, ἔπειτα ὁμως ὑπερίσχυσεν ἡ ὀνομασία τῆς Μεταμορφώσεως, ἧς ὁ ναὸς ἐπερατώθη τῷ 1906.

Ὁ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν τῷ περιόπτῳ προαστίῳ Σφακτηρία παρὰ τὰ παλαιὰ σφαγεῖα τῆς πόλεως, ἐγεῖθεις ἐπὶ τόπου ἀφιερωθέντος ὑπὸ φιλοθρήσκου παροίκου ἐπὶ τούτῳ κατὰ τὸ 1891, ἀνοικοδομηθεὶς δὲ ὕστερον εὐρύτερος καὶ μετὰ τρουίλλου.

Ὁ τῆς Εὐαγγελιστρίας ἐν Βουτζᾶ ἀπὸ τοῦ 1904 καὶ ἄρτι περατωθεὶς Καίτις ἄλλος.

Ἀμα δὲ παρὰ τὰς πλείστας τῶν ἄνω ἐκκλησιῶν καὶ τὰς παλαιότερας ἰδρύνοντο ἢ ἀνοικοδομοῦντο σχολεῖα ἀρρένων καὶ θηλέων, ἐξ ὧν μνημονευτέα ἐξαιρέτως ἡ Χατζαντώνειος Σχολὴ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ἐξατάξιος ἀστικὴ σχολὴ τῷ 1907 ἐκ τοῦ κληροδοτήματος τοῦ φιλανθρώπου Μιμ. Χ' Ἀντωνίου (ἀποθ. τῷ 1896), καὶ ἐπέχουσα τὸν τόπον τοῦ παλαιοῦ ἀλληλοδιδασκτικοῦ σχολείου τοῦ κτισθέντος τῷ 1843 (Παραβ. Ἀρχεῖον Δημογεο. Γ 2 ἀρ. 2796) καὶ προαχθέντος τῷ 1875.

Συνέστησαν δὲ ἐπὶ τοῦ μητροπολίτου τούτου αἱ θρησκευτικαὶ ἀδελφότητες Ὀρθοδοξία καὶ Εὐσέβεια. Τούτων ἡ μὲν πρώτη τῷ 1885 πρὸς

ἐπίρρωσιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθηματος καὶ διάδοσιν τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος, προσκληθέντος ἐκ Κωνσταντινίδος ἐκ Γερμανίας διαπρεποῦς ἱεροκήρυκος Γρηγορίου Κωνσταντινίδου τοῦ ἐκ Περιστασίας. διατρίψαντος ἐν Σμύρῃ μέχρι τοῦ 1889 καὶ νῦν μεγάλου ἱεροκήρυκος ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Ἡ δ' ἑτέρα παρεμφερῆ σκοπὸν ἐπιδιώκουσα ἦτοί τὴν χριστιανικὴν διάπλασιν διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ θείου λόγου κατὰ Μάρτιον τοῦ 1894 τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ φιλογενοῦς Κωνσταντίνου Βαρβόγλου καὶ τῇ συναρωγῇ ἄλλων φιλοτίμων ἀνδρῶν, ἀναδιωργανώθη δὲ τῷ 1904 καὶ αὖθις τῷ 1908 διὰ τῆς εὐρύνσεως τοῦ προγράμματος αὐτῆς καὶ ἔκτοτε, μάλιστα δὲ ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ νῦν Ἀγ. Σμύρνης εὐδοκιμοῦσα.

Ὁμοίως συνέστη ἡ Ἀγαθοεργὸς Ἀδελφότης τῶν Κυριῶν τῷ 1887 τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς σεβαστῆς κ. Αἰκ. Λασκάρως καὶ ἄλλων φιλανθρώπων κυριῶν καὶ ἠυξήθη προσκτησαμένη ἰδιόκτητον κατάστημα τῷ 1900, διατηροῦσα πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐργαστήριον ἀπόρων γυναικῶν πρὸς κατασκευὴν λευκῶν ἐνδυμάτων. Ὡσαύτως πλείστα ἄλλα θρησκευτικὰ σωματεῖα καὶ ἐνοριακαὶ ἀδελφότητες ἡμερόβια, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον.

Ἄλλου σωματείου, τοῦ Λαϊκοῦ Κέντρου, συσταθέντος τῷ 1907 ἢ ἀνάπτυξις καὶ ἡ πρόοδος ὀφείλονται εἰς τὰς ἐνεργείας ἐπίσης τοῦ νῦν Ἱεράρχου Σμύρνης.

Ἐπὶ τῶν τελευταίων ἐτῶν τῆς ἀρχιερατείας τοῦ Βασιλείου τὸ Φιλανθρωπικὸν Ταμεῖον τῶν πτωχῶν, τὸ λειτουργοῦν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπὸ αὐτοτελῆ ἐφορείαν προσέλαβε μείζονα ἐπίδοσιν καὶ ἤρξατο προαγόμενον ἀπὸ δεκαετίας μάλιστα διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἑαυτοῦ πόρων. Πυρῆν τοῦ ταμείου τούτου ὑπῆρξεν ἡ ἀπὸ τῶν τελῶν τοῦ ἸΗ' αἰῶνος ἤδη ὑφισταμένη ἐπιτροπὴ πρὸς παροχὴν βοηθειῶν εἰς τοὺς φυλακισμένους, ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς Φυλακῆς (ἢ κοινῶς τῆς **Χάψης**). Αὕτη, ὡς ἐν τῷ βίῳ Ανθίου τοῦ Α' ἐγράψαμεν, ἐμερίμνησε τῷ 1816=1821 περὶ τὴν ἴδρυσιν τοῦ σχολείου καὶ τοῦ μετοχίου τοῦ Τιμίμου Προδρόμου εἰς Σχοινάδικα. Ἡδη τῷ 1798 ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς δημογεροντίας καὶ τῶν ἐκκλησιῶν μνημονεύονται ἐπίτροποι τῆς **Χάψης**, οἱ Μιχαὴλ Μαυρογορδάτος καὶ Ἰωακείμ ντὶ Ἀβραάμ, τῷ 1810 οἱ Χ' Κωνσταντῆς Πεστεμαλιτζόγλου καὶ Μιχαὴλ Παπαδάκης, τῷ 1816 οἱ αὐτοὶ καὶ ὁ Χ' Σταμάτης Ράπτης καὶ τῷ 1824—1829 ἐπίτροπος τῆς ἐλεημοσύνης ὁ Κωνσταντῆς Χαλιτζῆς.

Ὁ Μητροπολίτης Βασίλειος ἐκέκτητο μεγάλην ἑλλην. παιδείαν ἔτι δὲ καὶ λατινικὴν, παρασχὼν δείγματα τῆς πολυμαθείας αὐτοῦ ἐκ τοῦ προτέρου βίου, ὡς διευθυντοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ἐν Χάλκῃ καὶ ἐκ τῆς δημοσιεύσεως ἱκανῶν ἔργων ἀναφερομένων τῶν πλείστων εἰς ζητήματα ἐκκλησιαστικὰ καὶ εἰς λόγους θρησκευτικούς. Ἐκ τούτων μνημο-

νεύομεν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Λόγων τύποις ἐκδοθέντων τῷ 1886—1887 ἐν Σμύρῃ, περὶ δὲ τῶν λοιπῶν παραπέμπομεν εἰς τὸν ἀρ. 8439 τῆς «Ἀμαλθείας», ἐνθα λεπτομερῆς ἀναγραφή. Ἔσχε δ' ὁμως καὶ πολλοὺς ἀντιφρονούντας· παρ' ὅλας δὲ τὰς πολλὰς κατ' αὐτοῦ ἐκδηλωθείσας δυσαρεσκείας καὶ δὴ ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ καὶ κατὰ τὴν διαχείρισιν κοινοτικῶν ζητημάτων κατώρθωσεν ἐν τούτοις νὰ παραμείνῃ διὰ βίου ἀρχιερεὺς ἐν Σμύρῃ ἐπιεικοσιπενταετίαν μέχρι τῆς τῆς 23 Ἰανουαρίου 1910 συμβάσης τελευτῆς αὐτοῦ μετὰ μακρὰν καὶ πολυδύναμον ἀσθένειαν. Ἦτο δὲ λίαν ἐλεήμων καὶ εἶχετο αὐστηρῶς τῶν νηστειῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων.

Πλὴν τοῦ Χριστουπόλεως Κυρίλλου τοῦ ἀποθανόντος τῇ 21 Μαρτ. 1899, ἐν ἡλικίᾳ 81 ἐτῶν ἔσχε βοηθοὺς ἐπισκόπους καὶ ἐπιτρόπους.

Τὸν χειροτονηθέντα τῇ 21 Ἰουνίου 1899 ἐπίσκοπον Ξανθουπόλεως Ἰωάννην Διακουμάκη ἐκ Βυρνόβα, τέως καθηγητὴν τῶν ἱερῶν μαθημάτων ἐν τῇ Εὐαγγ. Σχολῇ καὶ ἀλλαχοῦ, παραμείναντα ὡς βοηθὸν μέχρι τοῦ 1902, τὸν ὕστερον Δυρραχίου καὶ εἶτα Βάρνης.

Τὸν Ελαίας Ἀγαθάγγελον τῷ 1903 τὸν νῦν Βιζύης.

Τὸν Μοσχονησίον Νεόφυτον Κοτσαμανίδην ἐκ Κρήνης τῷ 1902, τέως ἀρχιδιάκονον αὐτοῦ ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ νῦν ἱεράρχην Παραμυθίας.

Τὸν πρῶτον Ἀνέων Κωνσταντῖνον τῷ 1906.

Καὶ τέλος τὸν ἔτερον ἐπίσκοπον Χριστουπόλεως Ἰάκωβον τὸν Μοσχονήσιον χειροτονηθέντα κατὰ Μάρτιον τοῦ 1908 καὶ τέως ἀρχιδιάκονον ἐπίσης, τὸν νῦν Δυρραχίου.

Ἐν τῇ Σμυρναϊκῇ Μητροπόλει διεκρίθησαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ αὐτοῦ μητροπολίτου ὡς ἀρχιδιάκονοι ἢ καὶ πρωτοσύγκελλοι ὁ ἀπὸ τοῦ Μελετίου ἀρχιδιάκονος Στέφανος Σουλίδης ὁ ὕστερον Φιλαδελφείας καίεῖτα Μηθύμνης, ὁ νῦν Καισαρείας Νικόλαος, ὁ Πολυανῆς Φώτιος, ὁ Ἡλιουπόλεως Σμάρραγδος καὶ ἄλλοι.

Ἡ νέα ἀναθεώρησις τοῦ κανονισμοῦ τῆς Ὀρθοδόξου Κοινότητος ἢ μετὰ τὴν γενομένην τῷ 1888, αὐθις συζητουμένη ἀπὸ τινων ἐτῶν μετὰ πολλὰς ἀναβολὰς καὶ διαπληκτισμοὺς προκαλέσαντας καὶ τὴν ἐπέμβασιν τῆς Μ. Ἐκκλησίας τῷ 1902 ἔληξε τέλος τῇ 19 Ἰουλίου 1910, ἐπιψηφισθέντος ὑπὸ Γενικῆς κοινοτικῆς συνελεύσεως ὀριστικῶς τοῦ νῦν Κανονισμοῦ τῆς Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος καταργοῦντος πάντα προγενέστερον καὶ ἐπεκυρώθη αὐθημερὸν ὑπὸ τοῦ ἄρτι, τῇ 21 Μαρτίου ἀναδειχθέντος καὶ τῇ 10 Μαΐου τοῦ αὐτοῦ ἔτους

εἰς Σμύρνην ἀφικομένου νέου Μητροπολίτου Σμύρνης κ. κ. Χρυσοστόμου τοῦ ἀπὸ Δράμας καὶ Φιλίππων.

Περατοῦντες δὲ νῦν τὰς παρούσας σημειώσεις εὐχαριστοῦμεν αὐτῷ ἐξ ὅλης καρδίας ἐπὶ τῇ πολλῇ ἀντιλήψει ἣν παρέσχεν ἡμῖν κατὰ τὴν διεκπεραίωσιν τῆς πραγματείας ταύτης· ἐτι δὲ πλείστας ὁμολογοῦμεν χάριτας ἐπὶ τῇ γενομένῃ πρόφρονι βοηθείᾳ πρὸς ἐξερύνησιν τῶν οἰκείων ἀρχείων πρὸς τοὺς κυρίους Παναγιώτην Κορωνόπουλον γραμματέα τῆς Δημογεροντίας, Γ. Πασχάλην ἰδιαίτερον γραμματέα τῆς Α. Σ., Νικόλ. Ἰσακίδην γραμματέα τῆς ἐφορείας τοῦ ναοῦ τῆς Αγ. Φωτεινῆς, Κίμωνα Ι. Παπαμιχαηλῶφ γραμματέα τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς. Στίλπωνα Πιττακὴν καὶ Πολύβιον Αργυρόπουλον τὸν μὲν πρόην, τὸν δὲ νῦν ἐπιμελητὰς τῆς βιβλιοθήκης τῆς σχολῆς ταύτης, Κωνσταντῖνον Παχυνάκην πρόην ἔφορον τοῦ ναοῦ τοῦ Αγ. Γεωργίου, Μιχαὴλ Ησαΐαν διευθυντὴν τοῦ ἱεροῦ Γραικικοῦ Νοσοκομείου καὶ εἶ τινα ἄλλον.

Ἐν Σμύρνη κατ' Ἰούνιον 1913.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Συνδιασκέψεως τῶν Βερσαλλιδῶν τὸ ἐν Κ) πόλει Ἐκκλησιαστικὸν ἡμῶν Κέντρον ἔσπευσε ν' ἀποστείλῃ εἰς Παρισίους ἰδίαν ἀποστολὴν, ἣτις νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν ἐν Ἀνατολῇ συμφέροντα διὰ τοῦ κύρους, τὸ ὁποῖον περιβάλλει τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν ὀρχήν.

Τῆς ἀποστολῆς ταύτης πρῶτος αὐτὸς ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Σεβ. Μητροπολίτης Προύσης κ. Δωρόθεος.

Ἡ Α. Σ. ἐπὶ μακρὸν παραμείνασα ἐν Παρισίοις καὶ ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ μεγάλου Πρωθυπουργοῦ ἡμῶν κ. Βενιζέλου καὶ τῶν διαφόρων Ἐπιτροπῶν τῶν Ἀλυτρώτων συνετέλεσε διὰ τοῦ κύρους τοῦ ἀξιόματου αὐτῆς καὶ διὰ τῶν ἀναμφισβητήτων ἐπιχειρημάτων εἰς τὴν

αἰσίαν ἐπίλυσιν τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν ζητημάτων, ἀναγνωρισθέντων τῶν ἐθνικῶν ἡμῶν δικαίων.

Ἐπανερχόμενος δὲ εἰς Κ) πόλιν ὁ Σ. Τοποτηρητὴς παρέμεινεν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐν Ἀθήναις, ἐνθα ἠξιώθη ἐξαιρετικῶν τιμῶν παρά τε τῆς πολιτείας, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον ἐτίμησεν τὴν Α. Σ. διὰ τοῦ τιμητικοῦ διπλώματος τοῦ διδάκτορος τῆς Θεολογίας, ἢ δὲ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς διὰ τοῦ Μεγαλοσταύρου τοῦ Γεωργίου.

Ἐπανερχόμενος δὲ εἰς Κ) πόλιν ὁ Σ. Τοποτηρητὴς θὰ προβῇ μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὴν ἐκλογὴν Πατριάρχου εἰς διαδοχὴν τοῦ παυθέντος Γερμανοῦ τοῦ Ε'.

ΕΠΙΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Ἐκ τοῦ Αου τεύχους παρελείφθη ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Δηγογερόντων τὸ ὄνομα τοῦ κ. **Χρ. Αθανασούλα**, ἐσφαλμένως δ' ἀνεγράφη τὸ ὄνομα τοῦ Συνταγματάρχου κ. Σταυριανοπούλου καὶ παρεϊσέφρησε τὸ ὄνομα τοῦ μακαρίτου Φιλοπ. Αργυροπούλου.

Τὸ φυλλάδιον τοῦτο τιμᾶται γρ. 10

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑ

Αποδοθέντος εις τὴν «Εὐσεβειαν» τοῦ οικήματος αὐτῆς ἤρχισε καὶ πάλιν μετὰ ζήλου τὸ συμπαθὲς καὶ ἐθνωφελέστατον αὐτῆς ἔργον. Ἡ μεγάλη αἰθουσα τῶν διαλέξεων κατέστη καὶ πάλιν προσφιλὲς ἐντευκτήριον τῶν διψώντων πνευματικῆς τροφῆς πολιτῶν, οἱ δὲ ἱεροκήρυκες αὐτῆς εἴτε ἀπὸ τοῦ θήματος τῆς αἰθούσης ταύτης εἴτε ἀνὰ τοὺς ἱεροὺς τῆς πόλεως ἡμῶν ναοὺς ἐξακολουθοῦσι τὸ λαμπρὸν αὐτῶν ἔργον ἰδίᾳ κατὰ τὰ σπουδαιότατα γεγονότα τῶν ἡμερῶν τούτων ὅτε ὁ λαὸς ἡμῶν, τσαύτην

ἔχει ἀνάγκην χειραγωγίας περὶ τὴν ὑγιᾶ ἀντίληψιν τῶν περὶ ἡμᾶς συμβαινόντων.

Ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ «Ι. Πολυκάρπου» θὰ παρέρχεται κατὰ τὸ δυνατὸν ἡ λαμπρὰ αὐτῆ ἐργασία τῶν ἱεροκηρύκων τῆς «Εὐσεβείας» ἀλλὰ καὶ παντὸς ἄλλου συμπαθοῦντος πρὸς τὸ ἔργον τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ. Ἡ Σύνταξις δὲ αὐτοῦ εὐτύχημα θὰ λογίζεται ἂν δυνηθῆ νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ «Ι. Πολυκάρπου» ὅσον οἶόν τε σοβαρὰ καὶ ὠφέλιμα ἀναγνώσματα.

ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ

τῆς **Α. Σεβ.** τοῦ **Μητροπολίτου ἡμῶν κ. Χρυσοστόμου**, ὃν ἐκήρυξε τὴν παρελθούσαν **Κυριακὴν τῆς μεγάλης ἐορτῆς τῆς Πεντηκοστῆς**, ἀνεβάλομεν νὰ δημοσιεύσωμεν ὁλόκληρον ἐν τῷ προσεχεῖ φύλλῳ.